

MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS
2023

HARI SELASA : 21 NOVEMBER 2023

JAWAPAN-JAWAPAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN JAWAB
LISAN YANG TIDAK DIJAWAB DI DALAM DEWAN
(SOALAN NO. 3, 11, 13 HINGGA NO. 54)

NOTA: [RUJUK PENYATA RASMI HARIAN (HANSARD)]

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : PUAN RODIYAH BINTI SAPIEE
[BATANG SADONG]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

PUAN RODIYAH BINTI SAPIEE [BATANG SADONG] minta **MENTERI PERDAGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA HIDUP** menyatakan status pelaksanaan pelan komprehensif dalam merancang dan mengembangkan aktiviti ekonomi sempadan negara sekaligus mengelak ketirisan barangan bersubsidi terutamanya di sempadan Sabah dan Sarawak.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Sebagaimana Yang Berhormat sedia maklum, di bawah Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ke-12, Penegasan 4; Mempertingkat Potensi Ekonomi Wilayah telah menghasratkan agar pembangunan Sabah dan Sarawak akan diberikan tumpuan selaras dengan semangat MA63. Bagi menyahut hasrat yang dinyatakan dalam dokumen ini, Kementerian telah membangunkan kemudahan bersesuaian bagi menyokong aktiviti ekonomi yang akan berlangsung di kawasan sempadan negara khususnya.

Walau bagaimanapun, keselamatan dan kebocoran subsidi di kawasan sempadan tidak boleh dipandang ringan sekalipun hasrat pembangunan sempadan akan dilaksanakan pada masa hadapan. Antara langkah kementerian bagi mengatasi ialah dengan memperkenalkan penjualan stesen minyak tanpa subsidi di sempadan negara.

Untuk makluman Dewan Yang Mulia, pelaksanaan Program Ekonomi Sempadan (Pelaksanaan Projek Pembekalan Petrol RON95 dan Diesel Tanpa Subsidi) telah dimaklumkan dalam Mesyuarat Jemaah Menteri pada 18 Januari 2023. Pelaksanaan Program Ekonomi Sempadan dijalankan secara rintis bermula Februari sehingga April 2023. Kini terdapat dua (2) stesen minyak tanpa subsidi di Perlis (Padang Besar dan Wang Kelian). Mesyuarat Majlis Tindakan Sara Hidup Negara Bil. 1/2023 pada 13 April 2023 yang dipengerusikan oleh YAB Perdana Menteri bersetuju agar pelaksanaan Program Ekonomi Sempadan diperluaskan kepada negeri-negeri bersempadan yang lain.

Selain itu, Kerajaan peka akan potensi kebocoran subsidi mengalir keluar dari sempadan negara terutama petrol dan diesel yang cuba diseludup keluar oleh warga asing. Sehubungan itu, usaha Kerajaan untuk mengelak ketirisan barang subsidi petrol dan diesel di sempadan adalah melalui Arahan Pengawal Bekalan yang berkuatkuasa pada 17 Jun 2022 telah mengeluarkan arahan kepada **pemegang lesen runcit bagi pengusaha stesen minyak** dengan ketetapan berikut:

- i. Dilarang menjual Petrol RON95 (bersubsidi) kepada semua kenderaan berpendaftaran asing di seluruh negara termasuk motosikal;
- ii. Penjualan Petrol RON97 dibenarkan kepada semua kenderaan termasuklah motosikal yang bernombor pendaftaran asing dengan syarat ia hendaklah dimasukkan terus ke dalam tangki asal kenderaan sahaja;
- iii. Dibenarkan menjual diesel kepada kenderaan berpendaftaran asing tidak melebihi daripada 20 liter dengan sekali transaksi sahaja dalam sehari (pengusaha stesen minyak dalam jarak

50km dari pintu sempadan Malaysia-Thailand dan Malaysia-Singapura/ 30km dari pintu sempadan Malaysia-Indonesia dan Malaysia-Brunei);

- iv. Dibenarkan menjual diesel kepada kenderaan (komersil) bernombor pendaftaran Malaysia tidak lebih daripada 250 liter dengan sekali transaksi sahaja dalam sehari ke dalam tangki asal kenderaan sahaja; dan
- v. Dilarang menjual Petrol dan diesel melebihi 20 liter dengan menggunakan drum, tong plastik atau apa-apa bekas kecuali mendapat kebenaran bertulis daripada Pengawal Bekalan selaras dengan Peraturan 18, Peraturan-Peraturan Kawalan Bekalan (Pindaan) 2021.

Selain itu, KPND masih meneruskan tindakan mengawal selia operasi stesen-stesen minyak di negeri bersempadan dengan pelaksanaan buku log dan peti lawatan yang telah dilaksanakan sejak tahun 2021.

Disamping itu, KPND juga telah melaksanakan larangan eksport bagi barang bersubsidi seperti tepung gandum, gas petroleum cecair (LPG), petrol RON95, diesel serta minyak masak sawit tulen polibeg bagi mengekang ketirisan barang bersubsidi di sempadan negara.

Kementerian sentiasa berusaha dan bersedia memberi kerjasama dalam memastikan hasrat kerajaan untuk menjadikan aktiviti ekonomi sempadan sebagai enjin pertumbuhan ekonomi baharu dapat direalisasikan. Dalam masa yang sama, Kementerian melalui bahagian Penguat kuasa sentiasa bersedia bagi melaksanakan tanggungjawab ke atas barangan kawalan bersubsidi yang berpotensi tinggi diseludup keluar.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : PUAN VIVIAN WONG SHIR YEE
[SANDAKAN]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

PUAN VIVIAN WONG SHIR YEE [SANDAKAN] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan adakah Kerajaan akan menubuhkan satu jawatankuasa khas untuk menangani semua isu dan aduan yang telah dikemukakan oleh rakyat Sabah kepada Yang Di-Pertuan Agong semasa Kembara Kenali Borneo baru-baru ini.

JAWAPAN

**YB DATUK ARMIZAN BIN MOHD ALI
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL SABAH, SARAWAK DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Yang Berhormat, Kerajaan sedang meneliti semua isu dan aduan yang telah dikemukakan oleh rakyat negeri Sabah dan Sarawak kepada Seri Paduka Baginda Yang Di-Pertuan Agong semasa misi jelajah 'Kembara Kenali Borneo' selama 11 hari dari 3 September 2023 hingga 13 September 2023 dari Sabah ke Sarawak.
2. Berdasarkan semakan, terdapat **111 perkara** yang telah dibangkitkan di dalam kompilasi dokumen-dokumen tersebut iaitu **74 dari negeri Sabah, 37 dari negeri Sarawak**. Daripada

111 perkara tersebut, ia boleh dikategorikan iaitu 55 aduan, 43 permohonan dan 13 ucapan penghargaan/umum.

3. Antara perkara yang dibangkitkan dalam oleh rakyat negeri Sabah dan Sarawak kepada Seri Paduka Baginda Yang Di-Pertuan Agong semasa misi jelajah tersebut adalah mengenai bekalan air, bekalan elektrik, kesihatan, pendidikan, jalan raya, tanah adat, kebajikan, sosio ekonomi dan keselamatan yang memerlukan penelitian atau tindakan di peringkat Kementerian/Jabatan/Agensi Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri Sabah dan Kerajaan Negeri Sarawak.
4. Bahagian Hal Ehwal Sabah dan Sarawak, Jabatan Perdana Menteri (BHESS, JPM) sedang menyelaras perkara ini bersama semua pihak yang terlibat. Tindakan pemantauan akan terus dilaksanakan oleh Bahagian ini bagi memastikan tindakan sewajarnya telah dilaksanakan oleh semua pihak yang terlibat.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' KHIR BIN MOHD NOR
[KETEREH]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

YB DATO' KHIR BIN MOHD NOR [KETEREH] minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan tindakan bagi menyelesaikan sistem perparitan di Parlimen Ketereh kerana hujan berterusan akan mengakibatkan banjir kilat.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) cakna dalam usaha menjamin ketenteraman dan keselamatan rakyat yang berhadapan dengan bencana banjir kilat saban tahun serta menyokong pelaksanaan projek-projek tebatan banjir yang dimohon oleh Pihak Berkuasa Tempatan (PBT). Di peringkat Kementerian, Jawatankuasa *Task Force* Bagi Mengatasi Masalah Banjir Kilat di Kawasan Pihak Berkuasa Tempatan di bawah Jabatan Kerajaan Tempatan (JKT) sentiasa memantau kerjasama dan pelaksanaan Pihak Berkuasa Negeri (PBN) dan PBT bagi perkara-perkara berikut:

- i. pengemaskinian maklumat *hotspot* banjir kilat di dalam Sistem eProfil PBT;
- ii. pemantauan keberkesanan pelaksanaan caruman perparitan

SOALAN NO : 12

sedia ada dan menggalakkan negeri yang belum lagi melaksanakannya;

- iii. penyelarasan maklumat operasi penguatkuasaan kawalan hakisan dan enapan yang dilaksanakan oleh PBT; dan
- iv. penyelarasan inventori sistem saliran dalam bentuk *Geographic Information System* (GIS) bagi Pelan Induk Saliran Mesra Alam (PISMA) yang disediakan oleh Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS).

Bagi tahun 2023, KPKT telah meluluskan peruntukan berjumlah RM610,000 iaitu sebanyak 17 projek bagi menaik taraf longkang di bawah Majlis Daerah Ketereh iaitu lapan (8) projek di bawah peruntukan Projek Kecil BP.1 manakala sembilan (9) projek di bawah Inisiatif Belanjawan Tahun 2023.

Pelaksanaan projek bagi kerja-kerja penyenggaraan kolam takungan adalah tertakluk kepada permohonan daripada PBT. Sehubungan itu, KPKT mengalu-alukan permohonan peruntukan daripada PBT bagi pelaksanaan projek-projek tersebut untuk pertimbangan Kementerian. Selain itu, KPKT juga ingin menyeru pihak komuniti agar turut bekerjasama dalam usaha membantu PBT dalam menjaga kebersihan supaya aliran air di dalam sistem perparitan mengalir dengan baik dan tidak tersumbat.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK SERI PANGLIMA DR. JEFFREY
GAPARI KITINGAN [KENINGAU]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023

SOALAN :

Minta **PERDANA MENTERI** menyatakan bagi membantu meningkatkan ekonomi kaum India Kerajaan telah memperuntukkan RM100 juta setahun, boleh kerajaan memperuntukkan RM200 juta setahun untuk membantu meningkatkan ekonomi Orang Asal Sabah memandangkan 8 dari 10 daerah yang termiskin di Malaysia adalah terletak di Sabah.

JAWAPAN

**YB DATUK ARMIZAN BIN MOHD ALI,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL SABAH, SARAWAK DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Selaras dengan konsep pembangunan inklusif, Kerajaan telah melaksanakan pelbagai program pembangunan secara berterusan dan menyeluruh demi memastikan semua lapisan masyarakat Malaysia dapat menikmati hasil usaha-usaha pembangunan yang telah dijalankan. Ini termasuk program/projek dalam bidang pendidikan, pembangunan sosioekonomi serta pembangunan tanah.
2. Kerajaan telah mewujudkan satu program khusus iaitu **Program Khas Anak Negeri (PKAN) Sabah** sejak tahun 2010. Program ini meliputi antaranya projek pembinaan Mahkamah Anak Negeri, pengukuran tanah *Native Customary Rights* (NCR) dan pembangunan modal insan. Program ini merupakan manfaat tambahan yang diberikan khusus kepada Anak Negeri Sabah untuk pembangunan sosioekonomi negeri tersebut selain daripada program/projek yang dilaksanakan oleh Kementerian/Jabatan lain.
3. PKAN Sabah merupakan program kerjasama strategik di antara Kerajaan Persekutuan sebagai penyedia peruntukan dengan Kerajaan Negeri Sabah bertindak selaku agensi pelaksana. Sebanyak **RM546.7 juta** telah diperuntukkan **sepanjang tempoh Rancangan Malaysia Ke-10 (RMKe-10) hingga Rancangan Malaysia Ke-12 (RMKe-12)** bagi merancang program pembangunan sosioekonomi di Sabah. Peruntukan ini akan disalurkan secara tahunan berdasarkan kelulusan tahun semasa yang telah diberikan oleh Kementerian Ekonomi.

4. Selain itu, Kerajaan juga merangka program pembangunan modal insan untuk Anak Negeri Sabah sebagai satu bentuk latihan dan pendidikan yang bertujuan untuk meningkatkan taraf hidup mereka. Ini termasuk pelaksanaan program/kursus kemahiran dalam seni kraftangan batik, arca, logam, anyaman dan sebagainya. Program ini telah berjaya membantu peserta mendapatkan peluang pekerjaan dalam bidang kemahiran yang berkaitan dan sekaligus membantu meningkatkan hasil pendapatan mereka. Sebanyak RM30 juta telah diperuntukkan kepada Kerajaan Negeri Sabah bagi pelaksanaan program modal insan dalam tempoh Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12).
5. Daripada segi usaha-usaha untuk memelihara dan melindungi Tanah Orang Asal di Sabah, Kerajaan telah melaksanakan Program Pengukuran Tanah NCR sejak Rancangan Malaysia Kesepuluh (RMKe-10). Sejak tempoh tersebut sehingga tahun 2022, sejumlah RM141,053,600 telah diperuntukkan oleh Kerajaan Persekutuan kepada Kerajaan Negeri Sabah. Bagi tahun 2023, Kerajaan Persekutuan terus komited dan telah memperuntukkan sebanyak RM10 juta kepada Kerajaan Negeri Sabah bagi membantu usaha Kerajaan Negeri dalam memelihara dan melindungi kepentingan Anak Negeri Sabah. Ini tidak termasuk **tambahan peruntukan sebanyak RM1 juta** yang telah disalurkan berdasarkan penjimatan dalaman daripada peruntukan PKAN Sabah.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN MUHAMMAD FAWWAZ BIN MOHAMAD
JAN [PERMATANG PAUH]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

**YB TUAN MUHAMMAD FAWWAZ BIN MOHAMAD JAN (PERMATANG
PAUH)** minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN**
menyatakan perancangan pihak Kerajaan untuk melaksanakan Projek
Pembangunan Landskap Kehidupan di kawasan luar bandar.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) melalui Jabatan Landskap Negara (JLN) telah melaksanakan projek pembangunan persekitaran kehidupan bagi menyediakan kawasan persekitaran yang kondusif melalui penyediaan kemudahan infrastruktur landskap yang optimum, indah, berfungsi dan efektif di kawasan bandar tempatan atau pekan di seluruh negara. Pelaksanaan program ini terdiri daripada dua (2) kategori iaitu pembangunan di kawasan kediaman dan juga pembangunan di kawasan bandar tempatan atau pekan di bawah pentadbiran Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) serta perlu menepati kriteria pemilihan tapak yang digariskan oleh JLN.

Melalui program ini, tapak cadangan samada kawasan lapang atau ruang awam akan dibangunkan dengan lebih sistematik untuk menghubungkannya dengan *nodes* utama seperti sekolah, balai komuniti, tempat beribadat dan kawasan perniagaan menerusi jaringan hijau yang sistematik. Ia dapat mewujudkan ruang awam dan meningkatkan fungsi kawasan lapang untuk kemudahan rekreasi dalam menggalakkan aktiviti dan interaksi sosial masyarakat setempat. Untuk makluman, sejumlah 19 projek pembangunan persekitaran kehidupan telah siap dibangunkan di kawasan pekan kecil bermula dari tahun 2018 yang merupakan kawasan tumpuan utama masyarakat setempat.

Di samping itu, bagi tahun 2024, Kerajaan telah merancang untuk membangunkan projek pembangunan landskap persekitaran kehidupan di sembilan (9) negeri dengan peruntukan sebanyak RM14 juta yang akan turut melibatkan PBT di kawasan luar bandar.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' SRI DORIS SOPHIA ANAK BRODI [SRI AMAN]
TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)
MENJAWAB

SOALAN

YB DATO' SRI DORIS SOPHIA ANAK BRODI [SRI AMAN] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan status terkini perancangan pembinaan bangunan mahkamah di kawasan Parlimen Sri Aman.

JAWAPAN

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Sebagaimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum pada masa kini, Mahkamah Sri Aman beroperasi dengan menumpang di Wisma Persekutuan Sri Aman. Perkongsian ruang dengan Agensi Kerajaan yang lain adalah tidak kondusif bagi fungsi serta operasi mahkamah yang unik dan berbeza berbanding agensi lain khususnya daripada aspek kawalan keselamatan dan kerahsiaan. Bangunan mahkamah mempunyai keperluan rekabentuk yang khusus dengan penekanan ke atas pengasingan laluan mengikut kategori pengguna mahkamah. Konsep ini merupakan elemen penting dalam pengoperasian mahkamah bagi memastikan keselamatan terjamin dan integriti perbicaraan terpelihara.
2. Sukacita dimaklumkan bahawa atas dasar kepentingan orang awam khususnya di Sri Aman, pihak Kerajaan telah bersetuju dan meluluskan peruntukan berjumlah RM64.935 juta di bawah Bajet Pembangunan bagi pelaksanaan Projek Pembangunan Kompleks Mahkamah Baharu Sri Aman dalam *Rolling Plan* Keempat Tahun 2024 Rancangan Malaysia Ke-12 (RP4 2024 RMKe-12).
3. Untuk makluman semua, Kompleks Mahkamah Baharu Sri Aman ini yang terletak di Jalan Bayu, Simanggang Town District bakal dilengkapi dengan empat (4) Bilik Bicara iaitu satu (1) Mahkamah Tinggi, satu (1) Mahkamah Sesyen dan dua (2) Mahkamah Majistret. Kerja-kerja awalan bagi projek ini dijangka akan dimulakan pada tahun 2024 sebelum kerja pembinaan dimulakan.
4. Kerajaan sentiasa peka dan prihatin di atas keperluan penyediaan infrastruktur yang lengkap dan menepati keperluan pengoperasian semasa bangunan mahkamah selaras dengan peranan Badan Kehakiman dalam memastikan prinsip *access to justice* kepada semua

lapisan masyarakat. Usaha berterusan dalam membaik pulih bangunan mahkamah sedia ada dan pembinaan bangunan mahkamah baharu sentiasa dilaksanakan untuk menjamin penyampaian perkhidmatan yang cekap kepada orang awam tercapai melalui penyediaan prasarana yang terbaik.

5. Kerajaan yakin Kompleks Mahkamah Baharu Sri Aman ini dapat memenuhi keperluan Mahkamah serta dapat memberi keselesaan dan persekitaran yang kondusif kepada semua pengguna mahkamah apabila siap kelak.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN
DEWAN RAKYAT, MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN ABDUL LATIFF BIN ABDUL
RAHMAN [KUALA KRAI]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (ISNIN)

SOALAN

TUAN ABDUL LATIFF BIN ABDUL RAHMAN [KUALA KRAI] minta **MENTERI KOMUNIKASI DAN DIGITAL** menyatakan apakah perancangan Kerajaan untuk memastikan insiden seperti kumpulan The 1975 yang telah melanggar peraturan persembahan dalam Malaysia dengan meminum arak, mempertontonkan aksi melampau serta memperlekeh undang-undang negara tidak berulang lagi.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Komunikasi dan Digital melalui Agensi Penggambaran Filem Asing dan Persembahan Artis Luar Negara (PUSPAL) telah melaksanakan penambahbaikan dari segi gerak kerja pemantauan persembahan artis luar negara secara bersepadu melibatkan agensi-agensi penguatkuasaan seperti Polis DiRaja Malaysia (PDRM), Jabatan Imigresen Malaysia (JIM), Agensi AntiDadah Kebangsaan (AADK) dan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT).

Di samping itu, PUSPAL sedang membuat penambahbaikan ke atas Garis Panduan PUSPAL (GPP) Cetakan Ke-5 bagi memastikan insiden seperti kumpulan The 1975 yang telah melanggar peraturan persembahan yang telah termaktub dalam GPP seperti meminum arak, mempertontonkan aksi melampau serta memperlekeh undang-undang negara tidak berulang lagi. Antara perkara yang diambil kira dalam penambahbaikan GPP adalah elemen pengurusan insiden. Elemen pengurusan insiden adalah merujuk kepada tindakan serta-merta yang boleh diambil oleh pihak PUSPAL dan agensi-agensi penguatkuasaan berkaitan ke atas pelanggaran peraturan GPP terhadap penganjur dan artis luar negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN ROY ANGAU ANAK GINGKOI
[LUBOK ANTU]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN ROY ANGAU ANAK GINGKOI [LUBOK ANTU] minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan rancangan bagi memartabatkan dan memperkasa sukan mempertahankan diri atau *combat sports* seperti tinju, muay thai, tae kwon do dan sebagainya supaya Malaysia dapat melahirkan lebih banyak jaguh-jaguh *combat sports* seperti Johan "Jojo" Ghazali dan Daeloniel "Kilat Boy" McDelon.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Belia dan Sukan sentiasa memberikan keutamaan kepada pembangunan sukan mempertahankan diri melalui inisiatif yang dilaksanakan oleh Majlis Sukan Negara bersama-sama pihak berkepentingan sukan lain termasuk persatuan sukan kebangsaan, Persatuan, Kementerian Pendidikan, Kementerian Pendidikan Tinggi, Majlis Olimpik Malaysia dan Institut Sukan Negara.

Selain itu, Kementerian turut melaksanakan perancangan strategik berkaitan pembangunan sukan mempertahankan diri dari peringkat akar

SOALAN NO : 17

umbi hingga ke penyertaan atlet di peringkat antarabangsa. Kementerian ini melalui Majlis Sukan Negara turut menyenaraikan sukan karate, silat dan wushu dalam Program Sukan Teras.

Kementerian ini melalui Jawatankuasa Peringkat Tertinggi Pembangunan Sukan yang turut melibatkan Kementerian Pendidikan dan Kementerian Pendidikan Tinggi sentiasa memberi perhatian terhadap aspek pembangunan sukan mempertahankan diri. Jawatankuasa ini antara lain telah memutuskan untuk menyenaraikan sukan mempertahankan diri bukan sebagai badan beruniform, tetapi sebagai kegiatan sukan di peringkat sekolah.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : DATO' KHLIR BIN MOHD NOR [KETEREH]

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' KHLIR BIN MOHD NOR [KETEREH] minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan apakah status pelaksanaan Bantuan Sara Hidup (BSH) kepada pesara tentera tak berpencen yang berumur 60 tahun ke atas seperti yang diumumkan oleh Kerajaan sebelum ini. Berapakah bilangan penerima BSH yang layak setakat ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Selaras dengan pengumuman oleh Kerajaan, Kementerian Pertahanan melalui Jabatan Hal Ehwal Veteran ATM (JHEV ATM) telah melakukan semakan semula rekod melalui sistem VIBES 2.0 dan semakan silang dengan pihak LHDN dan data e-Kasih. Sehubungan dengan ini, Kementerian telah mengenal pasti jumlah sebenar Veteran ATM Tidak Berpencen yang berumur 60 tahun ke atas ialah seramai 41,970 orang.
2. Daripada jumlah tersebut, pihak JHEV ATM telah menyenarai pendek jumlah penerima dengan mengambil kira syarat-syarat yang telah ditetapkan iaitu mempunyai pendapatan isi rumah kurang daripada kadar Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK RM1,169), penerima BSH sedia ada, penerima pencen KWAP dan veteran yang tidak mempunyai maklumat lengkap dalam sistem VIBES 2.0.
3. Sehubungan dengan itu, pihak JHEV ATM telah mengenal pasti jumlah penerima yang layak menerima Bantuan Sara Hidup (BSH) iaitu seramai 9,723 orang veteran ATM.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN YANG KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN JIMMY PUAH WEE TSE [TEBRAU]

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

minta **PERDANA MENTERI** menyatakan usaha Kerajaan – J-KOM untuk melawan berita palsu yang tersebar luas dalam sosial media yang akan menggugat keharmonian kaum dalam negara dan adakah Kerajaan berhasrat untuk turun padang menganjurkan program kesedaran tentang pentingnya pengesahan sesuatu berita sebelum menyebarkan.

JAWAPAN

**YB DATUK ARMIZAN BIN MOHD ALI
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL SABAH, SARAWAK DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. J-KOM berkongsi hebahan kepada umum di media sosial dan hebahan kepada warga J-KOM menerusi media dalam talian mengenai mana-mana berita palsu yang telah ditentusahkan oleh agensi-agensi yang bertanggungjawab seperti KKD, SKMM, PDRM serta agensi-agensi berkaitan.
2. J-KOM melaksanakan program kesedaran secara bersemuka dengan komuniti bersasar yang turut melibatkan perkongsian daripada agensi strategik seperti Kementerian Komunikasi dan Digital, Jabatan Penerangan, Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia dan sebagainya berkaitan berita palsu.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN
DEWAN RAKYAT, MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB TUAN MOHD AZIZI BIN ABU NAIM
[GUA MUSANG]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN MOHD AZIZI BIN ABU NAIM [GUA MUSANG] minta **MENTERI KOMUNIKASI DAN DIGITAL** menyatakan mekanisme Kementerian bagi memastikan di sepanjang jaringan jalan negeri dan Persekutuan di negeri Kelantan mendapat liputan talian telefon dan internet sepenuhnya.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Dalam usaha untuk memastikan liputan talian telefon dan internet adalah baik di sepanjang jalan negeri dan jalan persekutuan di negeri Kelantan, Kerajaan melalui Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC) menjalankan audit kualiti secara berkala di seluruh negara bagi memastikan pematuhan berterusan oleh syarikat pemberi perkhidmatan telekomunikasi (*telco*) terhadap Standard Mandatori Kualiti Perkhidmatan (MSQoS) yang telah ditetapkan.

Standard Mandatori ini bertujuan untuk memastikan bahawa pengguna menerima tahap perkhidmatan memuaskan yang memenuhi standard minimum dan boleh diterima, serta untuk melindungi dan meningkatkan hak-hak pengguna bagi mendapatkan perkhidmatan yang berkualiti. MCMC turut melakukan intervensi kepada aduan-aduan orang awam yang diterima bagi memastikan tindakan sewajarnya telah diambil oleh syarikat pemberi perkhidmatan.

Sebagai langkah-langkah penguatkuasaan, selain kompaun, MCMC turut mengambil tindakan proaktif dengan mengeluarkan notis peringatan dan amaran serta mengambil tindakan pendakwaan terhadap pemberi perkhidmatan sekiranya mutu perkhidmatan yang diberikan tidak mematuhi Standard Mandatori yang telah ditetapkan menurut peruntukan di bawah Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 [Akta 588].

Selain itu, Kementerian melalui SKMM sedang mengadakan perbincangan dengan syarikat pemberi perkhidmatan untuk merangka inisiatif penambahbaikan kualiti dan liputan 4G di seluruh negara. Sebagai langkah permulaan, inisiatif tersebut memberi fokus kepada kawasan seperti hospital, pelancongan, universiti, kem tentera, kuarters polis dan kawasan strategik yang lain termasuklah lebuh raya, jalan negeri dan jalan persekutuan.

Kementerian juga telah memperkenalkan dasar baharu “Di mana ada jalan, di situ ada Internet” bagi memastikan Rakyat memperoleh akses internet dengan lebih meluas. Negeri Melaka telah dipilih untuk “*Proof of Concept*” dan dirancang bersama syarikat pemberi perkhidmatan dalam melaksanakan dasar baharu ini.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN
DEWAN RAKYAT, MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' SERI HAJI AMINUDDIN BIN
HARUN (PORT DICKSON)**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' SERI HAJI AMINUDDIN BIN HARUN (PORT DICKSON) minta **MENTERI KOMUNIKASI DAN DIGITAL** menyatakan apakah langkah-langkah kesedaran awam dan pendidikan yang telah diambil oleh Kerajaan atau pertubuhan bukan Kerajaan untuk mengajar remaja tentang penggunaan yang bertanggung jawab dalam media sosial.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Pengguna media sosial harus mengamalkan penggunaan internet secara berhemah iaitu tidak menyebarkan maklumat yang tidak sahih, elakkan mengeluarkan sebarang pernyataan awam atau komen yang berbaur hasutan, provokasi, perkauman, lucah dan apa-apa yang boleh mencetuskan kegusaran dan menggugat keharmonian masyarakat serta tidak melakukan aktiviti penipuan siber.

Kementerian Komunikasi dan Digital (KKD) menerusi jabatan dan agensi di bawahnya komited melaksanakan perkongsian maklumat dalam memberi kesedaran dan pendidikan kepada masyarakat terutama remaja agar sentiasa bertanggungjawab dan berhemah apabila menggunakan media sosial. Antara langkah dan usaha yang telah dilaksanakan ialah:

- (i) Latihan kemahiran kepada golongan pelindung remaja secara amnya iaitu orang muda, ibu bapa dan penjaga, pendidik dan orang dewasa oleh Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC) melalui dua inisiatif di peringkat kebangsaan iaitu Klik Dengan Bijak (KDB) dan Sukarelawan ICT Malaysia [MIV (*Malaysia ICT Volunteer*)]. Melalui program MIV bersama sekolah, MCMC memberi makluman dan pendedahan kepada guru-guru Sukarelawan MIV berkaitan perlindungan kanak-kanak dalam talian bagi membolehkan mereka berkongsi dengan para pelajar supaya cakna tentang keselamatan apabila menggunakan internet dan aplikasi media sosial. Ini membolehkan para pelajar lebih berwaspada apabila berada dalam talian dan menjauhkan mereka daripada sebarang eksploitasi;
- (ii) Kolaborasi MCMC dengan agensi-agensi yang berkaitan dalam membangunkan beberapa modul pendidikan dan latihan yang melibatkan topik perlindungan remaja dalam talian oleh agensi-agensi tersebut seperti Modul Pendidikan Keselamatan Keluarga dan Anak (PEKA) dan Modul Smart Start 2.0 Pra-

Perkahwinan bersama Lembaga Pembangunan Penduduk dan Keluarga Negara (LPPKN) serta Program Ekspresi Anak Remaja Lestari (PEARL) bersama Kementerian Kesihatan Malaysia. Kolaborasi juga dijalankan bersama pertubuhan bukan kerajaan seperti Pertubuhan Pengakap Malaysia, institusi pengajian tinggi, dan pihak industri.

Bagi mengupayakan golongan ibu bapa mahupun penjaga dalam mengawal selia penggunaan kemudahan komunikasi oleh anak-anak mereka, MCMC telah bekerjasama dengan lima penyedia perkhidmatan di Malaysia iaitu CelcomDigi, UMobile, Maxis, Telekom Malaysia (TM) dan TIME dalam menyediakan kemudahan yang dikenali sebagai *Parental Control Tools*;

- (iii) Program ceramah kesedaran keselamatan siber oleh CyberSecurity Malaysia (CSM) yang santai namun memberi banyak pendedahan dari segi modus operandi jenayah siber, ancaman siber semasa serta tips amalan terbaik yang boleh diamalkan oleh remaja dalam mempersiapkan diri mereka dalam mendepani ancaman siber semasa. Bermula dari Januari hingga 31 Oktober 2023, CSM telah melaksanakan 85 program CyberSAFE™ *Awareness Talk* (CSAT) dan seramai 39,840 orang peserta telah menghadiri program ini termasuk remaja; dan
- (iv) Persidangan bersama pakar-pakar, pengamal, penyelidik, dan penggubal polisi melalui program-program berkaitan perlindungan remaja dalam talian bagi membincangkan dapatan kajian, senario, serta amalan-amalan baik terkini. MCMC pernah bekerjasama dengan UNICEF (Tabung Kanak-Kanak Bangsa-Bangsa Bersatu) dalam menganjurkan seminar perlindungan kanak-kanak dan remaja dalam talian untuk ahli akademik, pengamal media dan pihak yang berkepentingan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DR. ABD GHANI BIN AHMAD
[JERLUN]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DR. ABD GHANI BIN AHMAD [JERLUN] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah perkadaran yang munasabah yang diamalkan oleh Kerajaan untuk memastikan hak-hak keistimewaan orang Melayu dalam perkhidmatan awam, agensi Kerajaan, GLC dan GLIC berdasarkan Perkara 153 (2) Perlembagaan Persekutuan sentiasa terjamin

JAWAPAN

**YB DATUK ARMIZAN BIN MOHD ALI
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL SABAH, SARAWAK DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

1) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Malaysia (SPA) merupakan salah satu pihak berkuasa melantik bagi perkhidmatan awam di peringkat persekutuan. Selain SPA, pihak berkuasa melantik lain di peringkat persekutuan ialah Suruhanjaya Perkhidmatan Pendidikan, Suruhanjaya Perkhidmatan Kehakiman dan Perundangan, Suruhanjaya Pasukan Polis dan Majlis Angkatan Tentera. Terdapat juga pihak berkuasa melantik di peringkat negeri dan pihak berkuasa tempatan.

2) Di bawah bidang kuasa SPA, kaedah pengambilan dan pelantikan pegawai ke perkhidmatan awam am Persekutuan dan empat (4) negeri iaitu Melaka, Pulau Pinang, Perlis dan Negeri Sembilan yang dilaksanakan adalah telus berdasarkan **merit dan kompetensi** seseorang calon. Dasar pelantikan ini bertujuan untuk **memastikan calon yang berkualiti dan menepati kriteria yang ditetapkan sahaja dilantik ke dalam perkhidmatan awam**. SPA tidak meletakkan sebarang kuota sesuatu agama, kaum atau etnik tertentu dalam pelantikan penjawat awam. Semua calon **mempunyai peluang yang sama untuk dipertimbangkan dalam persaingan yang terbuka dan adil** (*open and fair competition*).

3) Merujuk kepada statistik permohonan dan pelantikan ke perkhidmatan awam mengikut pecahan etnik di Malaysia bagi tahun 2022, SPA telah menerima sebanyak **1,279,494** permohonan dan telah memanggil seramai **129,498** orang calon yang memenuhi syarat skim perkhidmatan dan penilaian yang ditetapkan untuk ditemu duga. Seramai **88,897** orang calon telah hadir dan daripada jumlah tersebut, seramai **20,762** orang calon telah dilantik tetap terdiri daripada **16,126 (77.7%)** kaum **Melayu**, **1,104 (4.9%)** kaum **Cina**, **991 (4.8%)** kaum **India**, **1,199 (5.8%)** **Bumiputera Sabah**, **887 (4.3%)** **Bumiputera Sarawak**, **45 (0.2%)** **Orang Asli** dan **500 (2.4%)** lain-lain kaum.

4) SPA berpandangan bahawa **kaedah pengambilan berdasarkan merit yang diamalkan pada masa ini mampu memberi peluang yang adil kepada semua calon** di samping memastikan **hanya calon yang berkualiti sahaja yang dilantik** ke dalam perkhidmatan awam. Justeru, **SPA tidak bercadang untuk memperkenalkan sistem kuota** pelantikan kaum mengikut nisbah tertentu berdasarkan komposisi bilangan penduduk negara ini.

INPUT DARIPADA KEMENTERIAN KEWANGAN

1. Seperti mana Yang Berhormat sedia maklum, Syarikat Pelaburan Berkaitan Kerajaan (*Government-Linked Investment Companies* – GLIC) dan Syarikat Berkaitan Kerajaan (*Government-Linked Companies* – GLC) memainkan peranan yang penting dalam menyokong pertumbuhan sosioekonomi negara. Dalam menjalankan mandat yang dipertanggungjawabkan, GLIC dan GLC

turut terlibat dalam menyediakan peluang pekerjaan kepada rakyat, menawarkan biasiswa kepada pelajar, kemudahan pembiayaan kepada usahawan serta latihan kemahiran atau bina upaya untuk pekerja. GLIC dan GLC juga menyokong dasar-dasar semasa Kerajaan termasuk agenda pemerkasaan dan memberi keutamaan kepada Bumiputera selari dengan kehendak Perkara 153(2), Perlembagaan Persekutuan.

2. Menteri Kewangan (Diperbadankan) [MKD], sebagai salah satu GLIC memberikan komitmen penuh dalam menyokong Dasar Pemerkasaan Bumiputera. Bagi terus memperkukuh keupayaan Bumiputera, bermula tahun 2024, MKD turut mengambil kira elemen Dasar Pemerkasaan Bumiputera dalam penetapan sasaran tahunan Petunjuk Prestasi Utama (*Key Performance Indicator – KPI*) bagi syarikat-syarikat MKD. Indikator berkaitan Bumiputera yang menjadi sebahagian daripada KPI syarikat MKD adalah seperti berikut:

- i. kelulusan pembiayaan kepada syarikat Bumiputera (khusus bagi syarikat modal teroka dan Institusi Kewangan Pembangunan);
- ii. perbelanjaan perolehan keseluruhan dengan vendor Bumiputera;
- iii. jumlah Bumiputera dilatih melalui program syarikat; dan
- iv. komposisi pekerja Bumiputera dalam syarikat.

3. Dengan mengambil kira elemen berkaitan Bumiputera dalam penetapan KPI syarikat, Kerajaan melalui MKD akan dapat memantau dengan lebih rapi pencapaian Bumiputera dalam bidang perniagaan, pembangunan vendor, tahap keupayaan modal insan dan pengisian perjawatan seterusnya mengambil langkah-langkah sewajarnya bagi tujuan pemerkasaan Bumiputera.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN
DEWAN RAKYAT, MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB DR. RICHARD RAPU @ AMAN ANAK
BEGRI [BETONG]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

**DR. RICHARD RAPU @ AMAN ANAK BEGRI [BETONG] minta
MENTERI KOMUNIKASI DAN DIGITAL menyatakan:**

- (a) apakah status terkini liputan 4G bagi Wilayah Sarawak; dan
- (b) apakah status dan hasil terkini usaha SKMM membantu Sarawak Digital Economic Corporation (SDEC) bagi menentukan menara-menara yang telah dibina oleh SDEC dapat dilengkapi peralatan pemancar MOCN.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Setakat suku ketiga tahun 2023, perancangan serta pencapaian bagi inisiatif Pelan JENDELA di negeri Sarawak adalah seperti berikut:

- (i) 236 daripada 872 menara komunikasi baharu telah siap dibina dan beroperasi;
- (ii) 3,873 daripada 3,790 stesen pemancar sedia ada telah dinaik taraf;
- (iii) 110,020 daripada 207,135 premis telah tersedia dengan capaian gentian optik;
- (iv) 523 lokasi telah dapat menikmati perkhidmatan internet melalui teknologi satelit [*Broadband Wireless Access (BWA)*],
- (v) liputan 4G di kawasan berpenduduk di negeri Sarawak adalah 87.65%.

Baki daripada inisiatif yang sedang dalam peringkat pelaksanaan dan akan siap secara berperingkat menjelang penghujung tahun 2025.

Bagi kawasan Parlimen Betong, dua daripada 23 menara baharu telah siap dan beroperasi iaitu di Kampung Babu Hulu dan Rumah Edwing Langgang. Kesemua 79 stesen pemancar telah siap dinaik taraf, 1,336 daripada 3,079 premis telah tersedia dengan sambungan gentian optik dan kesemua 14 lokasi perkhidmatan BWA telah siap dan beroperasi.

Bagi inisiatif pembinaan menara telekomunikasi di bawah kendalian Kerajaan Negeri Sarawak melalui Sarawak Digital Economy Corporation (SDEC), terdapat sejumlah 600 menara telah diperuntukkan. Setakat suku ketiga 2023, sebanyak 53 menara telah siap dan beroperasi dengan perkhidmatan 4G.

Bagi menangani isu menara yang tiada perkhidmatan 4G Internet atau 'menara tanpa kualiti' di Sarawak, pada dasarnya, Kerajaan Persekutuan melalui Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC) dan syarikat penyedia perkhidmatan mudah alih utama iaitu CelcomDigi, Maxis, U Mobile, TM Tech dan YTL Communications telah bersetuju untuk berkongsi kos pengoperasian perkhidmatan 4G di 600 menara SMART kendalian SDEC. Pengoperasian perkhidmatan 4G di menara-menara SMART adalah secara berperingkat dan akan bermula seawal Januari 2024.

Model perkongsian kos oleh Kerajaan Persekutuan dan pihak syarikat penyedia perkhidmatan mudah alih utama ini adalah bagi tempoh tiga tahun bermula tahun 2024 sehingga tahun 2026. Selepas tempoh tersebut, kos pengoperasian perkhidmatan 4G akan dibiayai sepenuhnya oleh syarikat penyedia perkhidmatan mudah alih.

Kerjasama yang erat di antara semua pemegang taruh adalah sangat diperlukan agar kesemua perancangan dapat disiapkan dengan kadar segera dan rakyat juga dapat menikmati peningkatan taraf hidup yang baik dengan lebih cepat.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : PUAN HAJAH SALAMIAH BINTI MOHD NOR
[TEMERLOH]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023

SOALAN

**PUAN HAJAH SALAMIAH BINTI MOHD NOR [TEMERLOH] minta
PERDANA MENTERI menyatakan :-**

- (a) Apakah dasar atau polisi Kerajaan Madani berhubung dengan pembinaan rumah generasi kedua FELDA di kawasan tapak rumah asal; dan
- (b) Mengapakah bekalan air dan elektrik pada masa kini tidak diberi kebenaran untuk dipasang di rumah generasi kedua FELDA.

JAWAPAN

**YB DATO' SRI AZALINA BINTI OTHMAN SAID
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Terdapat kekangan perundangan tanah seperti seksyen 11, seksyen 12, seksyen 17 dan seksyen berkaitan dalam Akta 530 yang perlu diselesaikan/ ditambahbaik bagi membolehkan pembinaan rumah kedua dalam kawasan tapak rumah asal peneroka. Beberapa siri perbincangan telah dan sedang dilaksanakan oleh FELDA bersama PUU JPM, JKPTG, BKSF, PTG Negeri bagi membuat semakan dan penambahbaikan kepada akta-akta yang terlibat.

2. Memandangkan telah banyak binaan dibuat sejak 2017 dan terutama beberapa permohonan kemasukan bekalan elektrik, FELDA telah membenarkan pemasangan meter elektrik di rumah kedua dalam lot rumah peneroka FELDA pada Mei 2022 tertakluk kepada dengan syarat rumah telah siap dibina sebelum Mei 2022. Oleh kerana FELDA masih menerima rayuan penyambungan elektrik, Mesyuarat Lembaga FELDA pada 26 September 2023 memutuskan penyambungan elektrik untuk binaan rumah kedua dalam kawasan tapak rumah asal peneroka telah dibenarkan dan dilanjutkan sehingga 31 Disember 2023 dengan penekanan rumah telah siap dibina sebelum 31 Disember 2023. Lanjutan masa ini juga mengambilkira kepada semakan dan penambahbaikan akta berkaitan kebenaran binaan rumah kedua dalam kawasan tapak rumah asal peneroka. Lanjutan masa ini juga tertakluk kepada semakan serta penambahbaikan akta-akta berkaitan kebenaran binaan rumah kedua dalam kawasan tapak rumah asal peneroka.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' SRI DORIS SOPHIA ANAK
BRODI [SRI AMAN]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN :

Minta **PERDANA MENTERI** menyatakan:-

- (a) jumlah projek pembangunan di kawasan Parlimen Sri Aman; dan
- (b) status terkini pelaksanaan projek pembangunan di kawasan Parlimen Sri Aman dalam Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMK-12)

JAWAPAN

**DIJAWAB OLEH YB DATUK ARMIZAN BIN MOHD ALI,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL SABAH, SARAWAK DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Jumlah keseluruhan projek pembangunan di kawasan Parlimen Sri Aman dalam Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12) adalah sebanyak 23 projek. Pecahan projek pembangunan berdasarkan Kementerian adalah seperti berikut:

BIL.	KEMENTERIAN	JUMLAH PROJEK
1.	Kementerian Pendidikan	14
2.	Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah	7
3.	Kementerian Kesihatan	2
	Jumlah	23

2. Status terkini projek pembangunan di kawasan Parlimen Sri Aman adalah lapan (8) projek berada dalam kategori Pra Pelaksanaan, tujuh (7) projek Dalam Pelaksanaan dan lapan (8) projek Pasca Pelaksanaan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN
DEWAN RAKYAT, MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB DATUK SERI IR. DR. WEE KA SIONG
[AYER HITAM]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATUK SERI IR. DR. WEE KA SIONG [AYER HITAM] minta **MENTERI KOMUNIKASI DAN DIGITAL** menyatakan justifikasi kelonggaran tidak memenuhi syarat had pemilikan 49% ekuiti asing dan juga pemberian lesen operasi selama 10 tahun kepada penyedia Internet Starlink dan sejauh manakah kelonggaran ini memberi kesan terhadap dasar keselamatan siber negara. Memandangkan liputan 4G dan 5G kian mantap di Malaysia manakala rangkaian internet keseluruhannya akan siap dalam tempoh terdekat, apakah anggaran kos per kapita penggunaan Starlink dalam projek ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Sebarang pengecualian kepada pegangan ekuiti perlu disertakan dengan justifikasi yang jelas dan meyakinkan untuk dipertimbangkan oleh Kementerian Komunikasi dan Digital (KKD) dan Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC). Penilaian dibuat, antaranya dengan melihat kepada struktur organisasi pemohon, penyediaan perkhidmatan pemohon di skala global serta faedah langsung dan tidak langsung perkhidmatan tersebut kepada negara.

Bagi lesen-lesen di bawah Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 [Akta 588] yang diberikan kepada syarikat Starlink Internet Services Malaysia Sdn Bhd ("Starlink Malaysia") selaku penyedia perkhidmatan internet jalur lebar satelit Starlink, faedah dan nilai yang dibawa masuk ke Malaysia seperti menangani jurang liputan di kawasan yang masih belum diliputi menjadi antara faktor yang dipertimbangkan. Selain itu, perkhidmatan yang disediakan oleh Starlink Malaysia adalah di peringkat global, serta diambil kira penganugerahan status Malaysia Digital kepada syarikat tersebut.

Pertimbangan yang sama turut diambil kira bagi tiga syarikat lain yang beroperasi dengan 100% ekuiti asing di mana ketiga-tiga syarikat tersebut turut beroperasi pada skala global di beberapa negara iaitu NTT MSC Sdn. Bhd., AT&T Worldwide Network Services (Malaysia) Sdn. Bhd. dan BT Systems (Malaysia) Sdn. Bhd. Ketiga-tiga syarikat ini masih lagi memegang lesen di bawah Akta 588 sehingga kini.

Oleh yang demikian, pendekatan membenarkan pegangan ekuiti asing sebanyak 100% bukanlah pendekatan baharu dan telah dilaksanakan seawal tahun 2010. Pengeluaran lesen kepada Starlink Malaysia bertujuan untuk membenarkan syarikat tersebut menjalankan aktiviti telekomunikasi di Malaysia, dengan syarat-syarat lesen yang perlu dipatuhi oleh syarikat tersebut.

Bagi memastikan penyediaan perkhidmatan Starlink di Malaysia tidak akan menjejaskan kedaulatan ekonomi negara dan juga menyokong konsep keterangkuman (*inclusivity*) semua rakyat Malaysia dalam merencanakan ekonomi digital Malaysia, sesi libat urus telah dilaksanakan dengan Kementerian Pertahanan (MINDEF), Agensi Keselamatan Siber Negara (NACSA), Agensi Angkasa Malaysia (MYSA), Kementerian Dalam Negeri (KDN), Kementerian Pelaburan, Perdagangan dan Industri (MITI) dan Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA).

Starlink Malaysia sebagai pemegang lesen di bawah Akta 588 tertakluk kepada pematuhan syarat lesen termasuk keperluan memastikan keselamatan maklumat dan kebolehpercayaan rangkaian serta integriti dengan mematuhi piawaian keselamatan, kod, arahan dan/atau garis panduan yang dikeluarkan di bawah undang-undang yang berkaitan seperti yang dikeluarkan oleh MCMC atau pihak berkuasa lain yang berkaitan.

Kerajaan melalui MCMC akan menjalankan *Proof of Concept* (POC) bagi pemasangan peranti satelit Starlink di 40 lokasi yang terpilih di seluruh negara yang bertujuan untuk menilai kebolehlaksanaan (*feasibility*) penyediaan perkhidmatan jalur lebar Starlink sebagai langkah interim bagi menyelesaikan isu-isu ketersambungan yang dihadapi di kawasan-kawasan yang menghadapi masalah liputan termasuk sekolah, universiti dan kawasan terpencil.

Sehubungan dengan itu, MCMC telah memperoleh sebanyak 10 unit peranti Starlink spesifikasi Prestasi Tinggi [*High Performance* (HP)] dengan pakej langganan keutamaan (*priority*) untuk satu tahun daripada Starlink Malaysia untuk tujuan POC di beberapa lokasi awal. Pakej peranti Starlink HP dengan langganan keutamaan membenarkan pengguna mendapat kelajuan maksimum untuk muat turun sehingga 350 Mbps dan muat naik sehingga 40 Mbps. Kos perolehan perkhidmatan satelit Starlink ini adalah bernilai RM190,841.00.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : DATO' INDERA MOHD SHAHAR BIN
ABDULLAH [PAYA BESAR]
TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' INDERA MOHD SHAHAR BIN ABDULLAH [PAYA BESAR]
minta **MENTERI PERDAGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA**
HIDUP menyatakan apakah langkah kerajaan untuk meningkatkan aktiviti
perbelanjaan dalam kalangan pengguna yang semakin berhati-hati
berbelanja bagi merancakkan ekonomi negara.

JAWAPAN

Yang di-Pertua,

Tidak dinafikan bahawa pengguna semakin berhati-hati berbelanja dengan mengutamakan barangan keperluan asas, yang mana corak pembelian ini dilihat masih ketara sejak pandemik COVID-19 melanda Malaysia dan seluruh dunia sejak bulan Mac 2020. Laporan yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) menunjukkan trend perbelanjaan yang rendah pada tahun 2020 bagi subsektor peruncitan iaitu hanya RM511 billion berbanding pada tahun 2022 iaitu sebanyak RM661 billion.

Namun, KPDN tetap komited dalam memulihkan dan merancakkan semula sektor peruncitan di Malaysia menerusi beberapa langkah proaktif. Berbekalkan pengalaman KPDN menganjurkan Program Jualan Sentuhan Rakyat (PJSR) pada tahun 2018, agenda merancakkan aktiviti sektor peruncitan di Malaysia diteruskan melalui pelbagai siri program seperti Program Jualan Malaysia (PJM) yang meliputi seluruh sektor peruncitan, Program Jualan Keluarga Malaysia (PJKM) dan Program Jualan Murah Keluarga Malaysia (JMKM) yang mengkhususkan barangan keperluan asas, Kempen Beli Barangan Malaysia (KBBM) yang menumpukan pelbagai produk sektor peruncitan yang dihasilkan oleh rakyat tempatan, dan yang terbaru menerusi Inisiatif Jualan RAHMAH di bawah Program Payung RAHMAH sejak 11 Januari 2023.

Sebagai contoh, Program Jualan Malaysia (PJM) telah dilaksanakan mulai Julai 2020 hingga Disember 2022 bagi membantu memulih (*recovery*), merancak (*revitalise*) dan menghidupkan semula (*revive*) sektor peruncitan di seluruh negara di samping mengembalikan keyakinan pembeli yang terjejas dengan pandemik COVID-19. Program ini dijalankan secara bersegi mengikut tempoh musim perayaan utama di Malaysia serta acara khusus seperti Jualan Hari Sukan Negara dan Jualan Hujung Tahun.

Selain itu, Kempen Beli Barangan Malaysia (KBBM) turut dilaksanakan sejak tahun 1984 dalam bentuk program jualan serta pameran berskala mega bagi mempromosikan produk tempatan menerusi pelbagai segmen dalam mengangkat barangan Malaysia ke peringkat lebih tinggi, termasuk

ke pasaran luar negara. Pada hari ini, kerjasama turut dijalinkan bersama tiga platform dalam talian iaitu Shopee, Lazada dan PG Mall bagi membantu melonjakkan ekonomi domestik dan penerimaan rakyat terhadap barangan tempatan.

Seterusnya, inisiatif Jualan RAHMAH melalui Program Payung RAHMAH turut membantu merancakkan ekonomi negara. Meskipun tumpuan inisiatif ini memfokuskan kepada jualan barangan keperluan asas, namun seramai 3.3 juta pengguna telah direkodkan mengunjungi 2,230 lokasi Program Jualan RAHMAH (PJR) di semua 222 kawasan Parlimen dan 640 kawasan Dewan Undangan Negeri (DUN) di seluruh negara sehingga 30 September 2023, sama ada di dalam premis, luar premis / terbuka atau bergerak (#kedaicarirakyat). Ini menunjukkan sambutan yang amat memberangsangkan di kalangan pengguna negara kita.

Kesimpulannya, KPDN akan terus komited dalam usaha meningkatkan pelbagai aktiviti yang mampu merancakkan ekonomi negara melalui kerjasama dan libat urus bersama pemain industri peruncitan yang berkaitan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN SIM TZE TZIN [BAYAN BARU]

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN SIM TZE TZIN [BAYAN BARU] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah perkembangan terkini taskforce 1MDB yang diketuai YB Titiwangsa, berapa jumlah yang boleh diperoleh daripada Goldman Sachs dan negara asing. Adakah Kerajaan akan mendakwa Goldman Sachs ke mahkamah.

JAWAPAN

YB DATO' SRI AZALINA BINTI OTHMAN SAID
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan Malaysia telah menerima satu Permohonan Timbang Tara (*Request for Arbitration*) dari The Goldman Sachs Group, Inc. ("Goldman Sachs") pada 11 Oktober 2023. Justeru, soalan Ahli Yang Berhormat merupakan perkara yang sedang dalam pertikaian dengan Goldman Sachs di *London Court of International Arbitration* ("LCIA"). Oleh yang demikian, hal ini tidak wajar dibincangkan di dalam sesi Parlimen ini kerana dikhuatiri apa-apa perbincangan tentang perkara ini boleh terjumlah kepada "*sub judice*".

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' HAJAH MUMTAZ BINTI MD
NAWI [TUMPAT]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023

SOALAN

Minta **PERDANA MENTERI** menyatakan kaedah dan sumber kewangan bawah perlembagaan yang boleh dan telah diperuntukan kepada semua ahli Parlimen yang dipilih secara sah dalam pilihan raya selain daripada elaun ahli Parlimen untuk memberikan khidmat kepada rakyat di kawasan Parlimen masing-masing.

JAWAPAN

**DIJAWAB OLEH YB DATUK ARMIZAN BIN MOHD ALI,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL SABAH, SARAWAK DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

Peruntukan Khas YAB Perdana Menteri untuk kawasan Parlimen hanyalah sebagai penambah dan pelengkap kepada peruntukan di bawah Rancangan Malaysia Lima Tahun. Penyediaan dan penyaluran peruntukan ini adalah mengikut dasar sedia ada dan tertakluk kepada kemampuan semasa kewangan Kerajaan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK IR. SHAHELMEY BIN YAHYA
[PUTATAN]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

YB DATUK IR. SHAHELMEY BIN YAHYA [PUTATAN] menyatakan langkah pihak Kementerian dalam menangani isu-isu kemudahan asas di beberapa blok Projek Perumahan Rakyat (PPR) di dalam Parlimen Putatan yang tidak diselenggara dengan baik.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, pengurusan dan penyelenggaraan bagi projek Program Perumahan Rakyat (PPR) yang telah siap dibina di Sabah adalah di bawah seliaan Kerajaan Negeri melalui Kementerian Kerajaan Tempatan dan Perumahan (KKTP), Sabah. Sebagaimana yang dimaklumkan, pihak KKTP, Sabah sentiasa mengambil serius dan prihatin untuk menangani isu-isu kemudahan asas di beberapa blok PPR di Sabah termasuklah PPR di bawah Parlimen Putatan. Antara usaha yang diambil untuk meningkatkan kualiti kemudahan asas di PPR adalah seperti berikut:

- i) menjalankan pemeriksaan secara berkala sebanyak empat (4) kali setahun untuk memastikan kemudahan berkenaan sentiasa terjaga supaya KKTP melalui Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dapat mengemas kini keadaan kemudahan asas yang perlu diselenggara dengan kadar segera;
- ii) PBT sentiasa cakna dan bertanggungjawab dalam membuat pembaikan dan penyelenggaraan yang mana bagi kerosakan kecil, ianya akan dibaiki dalam tempoh 14 hari daripada tarikh aduan dibuat serta memaklumkan status dan gerak kerja kepada KKTP Sabah. Perkara ini turut dibentangkan dalam Jawatankuasa Mesyuarat Kewangan Majlis di peringkat daerah yang bersidang pada setiap bulan. Bagi pembaikan berskala besar pula akan mengambil masa dalam tempoh enam (6) bulan untuk diselesaikan dan status semasa akan dibentangkan dalam Mesyuarat Pembangunan di peringkat KKTP;
- iii) mengadakan perjumpaan secara berkala dengan penduduk PPR melalui ketua-ketua blok dan wakil Kawasan Rukun Tetangga (KRT) yang telah ditubuhkan dalam kalangan penduduk PPR untuk membincangkan isu-isu yang timbul serta tindakan

SOALAN NO : 31

penyelesaian segera kepada permasalahan tersebut. Melalui kerjasama erat di antara PBT dan penduduk PPR, sebarang isu diharap dapat dibincangkan dan diselesaikan dengan cara yang terbaik; dan

- iv) bermula tahun ini, bakal penghuni rumah berstrata di PPR diwajibkan menghadiri kursus kesedaran sivik bagi memberi kesedaran, pemahaman dan tanggungjawab mengenai hidup berkomuniti dan adab kejiwaan. Kursus berkenaan yang perlu dihadiri sebelum menerima kunci rumah akan meliputi taklimat mengenai pentingnya membayar yuran penyelenggaraan serta tanggungjawab sosial dalam menjaga kebersihan, keselamatan, infrastruktur dan mengekang vandalisme serta penjagaan kemudahan/fasiliti bersama di PPR.

Untuk makluman juga, bagi penyelenggaraan perumahan awam (termasuk PPR) di negeri Sabah, sebanyak RM1.5 juta telah dibelanjakan pada tahun 2021, RM2.5 juta pada tahun 2022 dan RM0.3 juta bagi tempoh sehingga suku ketiga tahun 2023. Projek-projek yang diluluskan pada tahun 2023 melibatkan baik pulih perumahan di kawasan Sandakan, Lahad Datu, Semporna, Tuaran dan Keningau. Terdapat dua (2) PPR iaitu PPR Taman Sri Keramat dan PPR Taman Sri Serigai telah dibina di dalam Parlimen Putatan, namun begitu tiada permohonan penyelenggaraan dikemukakan oleh KKTP Sabah mahupun PBT. Namun begitu, pihak KPKT dimaklumkan bahawa Majlis Daerah Putatan akan mengemukakan permohonan bagi PPR Taman Sri Serigai untuk pelaksanaan tahun 2024.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' SRI IKMAL HISHAM BIN ABDUL AZIZ
[TANAH MERAH]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' SRI IKMAL HISHAM BIN ABDUL AZIZ [TANAH MERAH] minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan kaedah pelaksanaan perolehan Kapal *Littoral Mission Ship* (LMS) Batch 2 yang telah diumumkan oleh Kerajaan sebagaimana ucapan dasar Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sewaktu membentangkan Laporan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ke-12 (RMKe-12) baru-baru ini. Adakah Kementerian Pertahanan akan melaksanakan perolehan secara tender terbuka antarabangsa memandangkan wujud minat yang sangat tinggi daripada beberapa syarikat pembina kapal terkemuka di seluruh dunia.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kerajaan telah bersetuju supaya perolehan kapal *Littoral Mission Ship Batch 2* (LMSB2) ini dilaksanakan melalui pendekatan kerjasama Kerajaan dengan Kerajaan (G-to-G) dan rundingan lanjut diadakan dengan syarikat yang terpilih berdasarkan tawaran yang telah diterima.
2. Bagi melaksanakan perolehan melalui pendekatan kerjasama G-to-G ini, kajian pasaran telah dilaksanakan terlebih dahulu terhadap kesemua syarikat yang telah mengemukakan tawaran. Penilaian terhadap semua cadangan yang diterima daripada syarikat-syarikat tersebut adalah berdasarkan kriteria yang telah ditetapkan oleh pengguna sendiri iaitu pihak Tentera Laut Diraja Malaysia (TLDM).
3. Seterusnya, rundingan lanjut akan dilakukan dengan syarikat-syarikat yang berjaya melepasi tahap kelayakan. Proses rundingan dengan syarikat yang terpilih pula akan dilakukan setelah mendapat kelulusan daripada Kementerian Kewangan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN
DEWAN RAKYAT, MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB DATO' HAJI ADNAN BIN HAJI ABU
HASSAN [KUALA PILAH]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' HAJI ADNAN BIN HAJI ABU HASSAN [KUALA PILAH] minta **MENTERI KOMUNIKASI DAN DIGITAL** menyatakan perkembangan terkini hasrat Kementerian untuk menyasarkan 1 DUN mempunyai 1 Pusat Ekonomi Digital (PEDi) dan sama ada Kementerian mempunyai perancangan untuk menaik taraf semua PEDi di Malaysia untuk mempunyai Rakan PEDi.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Sebanyak 911 Pusat Internet Komuniti (PIK) telah dijenamakan semula sebagai Pusat Ekonomi Digital (PEDi) pada tahun 2021 untuk membolehkan tumpuan diberikan kepada ekonomi digital khususnya di kawasan yang kurang mendapat liputan jalur lebar seperti di kawasan luar bandar dan pedalaman serta masyarakat yang tinggal di kawasan perumahan kos rendah di kawasan bandar. Kesemua PEDi ini terus beroperasi melalui pembiayaan Kumpulan Wang Pemberian Perkhidmatan Sejagat yang dikendalikan oleh Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC).

Sehingga suku ketiga tahun 2023, terdapat 430 DUN yang mempunyai PEDi. Di bawah inisiatif 1 DUN : 1 PEDi, sebanyak 186 PEDi baharu akan dilaksanakan di 170 DUN seluruh Malaysia. Dari jumlah ini, 156 PEDi dijangka akan siap pada suku kedua tahun 2024 dan akan dilaksanakan di Pulau Pinang, Perak, Selangor, W.P. Kuala Lumpur, Negeri Sembilan, Melaka, Johor, Pahang, Terengganu, Kelantan dan Sabah. Manakala, baki 30 PEDi masih dalam peringkat penilaian lanjut oleh MCMC.

MCMC kini sedang membuat penilaian tentang keberkesanan dan pencapaian 600 Rakan Digital PEDi sedia ada agar objektif bagi membantu usahawan setempat menyertai ekonomi digital serta membangunkan perniagaan mereka dapat direalisasikan dengan efektif. Justeru, MCMC akan mempertimbangkan perancangan untuk melantik Rakan Digital PEDi bagi PEDi yang lain setelah penilaian tersebut selesai dimuktamadkan. Selain daripada Rakan Digital PEDi, Pengurus dan Penolong Pengurus di 911 PEDi seluruh negara turut membantu usahawan setempat membangunkan perniagaan mereka.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK HAJI AHMAD AMZAD BIN MOHAMED @
HASHIM [KUALA TERENGGANU]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

**DATUK HAJI AHMAD AMZAD BIN MOHAMED @ HASHIM [KUALA
TERENGGANU]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan berapa jumlah
perbelanjaan Kerajaan yang telah dihabiskan sewaktu tempoh Pilihan Raya
Negeri Ke-15 yang lalu.

JAWAPAN

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jumlah keseluruhan
perbelanjaan SPR bagi pelaksanaan Pilihan Raya Umum Dewan Undangan
Negeri Ke-15 (PRU DUN Ke-15) bagi negeri Kedah, Kelantan, Terengganu,
Pulau Pinang, Selangor dan Negeri Sembilan adalah berjumlah
RM420,000,000.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN LIM GUAN ENG [BAGAN]

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN LIM GUAN ENG [BAGAN] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan tentang tindakan ke atas Goldman Sachs untuk dapat balik lebih daripada USD 3.9 bilion yang ditawarkan berbanding dengan USD 6.5 bilion tawaran bon yang diselewengkannya bersama Jho Low. Apakah status usaha menangkap Jho Low atas peranan utamanya dalam skandal kewangan 1MDB sebanyak RM 52 bilion yang merugikan rakyat dan negara.

JAWAPAN

**YB DATO' SRI AZALINA BINTI OTHMAN SAID
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan Malaysia telah menerima satu Permohonan Timbang Tara (Request for Arbitration) dari The Goldman Sachs Group, Inc. ("Goldman Sachs") pada 11 Oktober 2023. Justeru, soalan Ahli Yang Berhormat merupakan perkara yang sedang dalam pertikaian dengan Goldman Sachs di London Court of International Arbitration ("LCIA"). Oleh yang demikian, hal ini tidak wajar dibincangkan di dalam sesi Parlimen ini kerana dikhuatiri apa-apa perbincangan tentang perkara ini boleh terjumlah kepada "*sub judice*".

2. Berhubung dengan penangkapan Jho Low, perkara ini terletak di bawah bidang kuasa pihak Kementerian Dalam Negeri.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' SRI DR. HAJI ISMAIL BIN HAJI
ABD. MUTTALIB [MARAN]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

**YB DATO' SRI DR. HAJI ISMAIL BIN HAJI ABD. MUTTALIB
[MARAN]** minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN
TEMPATAN** menyatakan tindakan Kementerian berhubung isu meter
air pukal di bawah seliaan Badan Pengurusan Bersama (JMB)
termasuk tunggakan pembayaran meter air pukal sehingga
menyebabkan bekalan air pengguna dipotong.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) sentiasa memberikan perhatian terhadap isu-isu yang berlaku di perumahan berstrata termasuklah isu yang melibatkan pengurusan oleh Badan Pengurusan Bersama (JMB) atau Perbadanan Pengurusan (MC) berhubung air terutamanya bagi penggunaan meter pukal yang perlu dibuat migrasi kepada meter individu.

Pelaksanaan migrasi meter pukal kepada meter individu dikuatkuasakan pada 1 Februari 2014 dan telah diwajibkan oleh pihak Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN) seperti yang terkandung dalam Warta Kerajaan Persekutuan “Kaedah-kaedah Industri Perkhidmatan Air (Retikulasi Air dan Pemasangan Paip) 2014”. Menerusi program migrasi ini, penghuni di kediaman bertingkat boleh memohon pertukaran daripada meter pukal kepada meter individu melalui pihak JMB atau MC. Dalam hal ini, pihak JMB atau MC perlu membuat permohonan kepada syarikat air untuk proses migrasi tersebut. Migrasi meter pukal kepada meter individu membolehkan penghuni berpeluang untuk menikmati kadar tarif air yang lebih rendah dan juga adil dari segi kadar pembayarannya kerana ia adalah mengikut kegunaan masing-masing berbanding menggunakan meter pukal bagi perumahan bertingkat. Setiap penghuni adalah bertanggungjawab membayar caj penyelenggaraan dan utiliti seperti air, elektrik dan pembentungan mengikut tempoh yang ditetapkan.

Penyeliaan caj penyelenggaraan adalah di bawah tanggungjawab JMB. Bayaran caj penyelenggaraan ini akan digunakan untuk membaiki segala kerosakan antaranya paip air, tangki, lif, lampu koridor, bumbung, lampu parkir kenderaan, penjagaan landskap, lantai koridor, bil elektrik kawasan awam, bil air tempat basuh kereta dan lain-lain kemudahan awam. Merujuk Perenggan 6, Jadual Ketiga, Akta Pengurusan Strata 2013 [Akta 757], sekatan atau tindakan boleh dikenakan kepada penghuni, ahli keluarga,

SOALAN NO : 36

pemegang gadaian, penyerah hak, pengganti dalam hakmilik, penerima pajak atau penyewa yang gagal menjelaskan caruman penyelenggaraan ini.

Bayaran utiliti pula adalah dipantau oleh penyedia utiliti masing-masing. Bagi tunggakan berkaitan bayaran utiliti air, pihak SPAN berhak membuat pemotongan bekalan sekiranya bayaran ini gagal dijelaskan sebagaimana termaktub dalam Seksyen 89 (1), Akta Industri Perkhidmatan Air 2006 [Akta 655].

Dalam hubungan ini, perlu wujud kesedaran sivik dan sikap kebertanggungjawaban dalam kalangan pemilik supaya menjelaskan bayaran caj penyelenggaraan dan utiliti mengikut tempoh yang ditetapkan. Adalah tidak adil kepada pemilik yang tidak membayar caj penyelenggaraan mendapat kemudahan yang baik sedangkan pemilik lain menjalankan tanggungjawab membayar caj penyelenggaraan tersebut. Selain itu, sekiranya berlaku tunggakan bayaran bil utiliti iaitu air, proses migrasi bagi penggunaan meter pukal kepada meter individu akan terjejas. Oleh yang demikian, KPKT telah menyalurkan beberapa peruntukan kepada Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) bagi mengadakan Program Pendidikan dan Pemerkasaan Komuniti Strata pada setiap tahun untuk memberikan pendedahan dan kesedaran mengenai tanggungjawab penghuni di pembangunan berstrata.

KPKT melalui Pesuruhjaya Bangunan (COB) di setiap PBT sentiasa memberikan penekanan arahan kepada JMB atau MC terutamanya apabila notis migrasi telah dikeluarkan oleh SPAN. KPKT juga sentiasa bekerjasama dengan penghuni serta pengurusan bangunan dalam melaksanakan proses migrasi meter pukal kepada meter individu tersebut.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN CHONG CHIENG JEN [STAMPIN]

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (RABU)

SOALAN

YB TUAN CHONG CHIENG JEN [STAMPIN] minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan senarai projek-projek penyelesaian banjir kilat yang telah dilaksanakan atau dicadangkan di Bandaraya Kuching dalam tahun 2020 hingga 2025, berapakah jumlah peruntukan untuk projek-projek itu dan apakah status pelaksanaannya.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) sentiasa prihatin dan komited terhadap isu banjir kilat di kawasan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) di seluruh negara. Pada tahun 2022, Kementerian telah menyalurkan peruntukan sebanyak RM830,000 kepada Dewan Bandaraya Kuching Utara (DBKU) dan Majlis Bandaraya Kuching Selatan (MBKS) bagi pelaksanaan lima (5) projek pembinaan dan penyelenggaraan perparitan dan longkang di kawasan Bandaraya Kuching. DBKU telah melaksanakan dua (2) projek dengan jumlah peruntukan sebanyak RM500,000 manakala MBKS telah melaksanakan tiga (3) projek dengan jumlah peruntukan sebanyak RM330,000. Semua projek tersebut telah siap sepenuhnya.

Bagi tahun 2023, KPKT telah memperuntukkan sebanyak RM3.2 juta melibatkan pelaksanaan 14 projek penyelenggaraan perparitan dan longkang bagi Bandaraya Kuching yang sedang dalam peringkat pelaksanaan. PBT boleh mengemukakan permohonan kepada Kementerian ini sekiranya mempunyai perancangan projek penyelenggaraan perparitan dan longkang baharu bagi tahun 2024 dan 2025 untuk pertimbangan sewajarnya.

Sekian, terima

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

DARIPADA : TUAN MOHD SANY BIN HAMZAN

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN MOHD SANY BIN HAMZAN [HULU LANGAT] minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan apakah Kementerian berhasrat menghidupkan semula program Biro Tatanegara dan Program Rakan Muda dengan modul yang lebih membina rohani dan jasmani.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Belia dan Sukan melalui Institut Pembangunan dan Kecemerlangan Kepimpinan (i-LEAD) sedang giat melaksanakan pelbagai program bersifat pemupukan patriotism, kefahaman falsafah kenegaraan dan Rukun Negara, kepimpinan dan literasi demokrasi bagi membina jati diri dan jiwa generasi muda yang lebih baik.

Dalam hal ini, Kementerian Belia dan Sukan menggerakkan dua program utama iaitu **Malaysia Future Leaders School (MFLS)** dan **Sekolah Rukun Negara (SRN)**. Program MFLS dilaksanakan berpaksi kepada elemen pembentukan watak dan jati diri, kesukarelawanan dan keusahawanan di samping memberikan penekanan terhadap nilai-nilai murni. Program ini berfokus kepada usaha pembentukan bakat kepimpinan dalam kalangan generasi muda.

Sementara itu, Sekolah Rukun Negara pula dilaksanakan dengan tujuan khusus untuk meningkatkan pengetahuan kenegaraan dan demokrasi. Terdapat 12 perkara yang menjadi penekanan utama dalam pelaksanaan program ini iaitu falsafah kenegaraan dan demokrasi, pilihan raya, parti politik, sistem kehakiman, kerajaan tempatan, akses media dan maklumat, kesaksamaan gender, seni dan budaya, Perlembagaan Persekutuan, pentadbiran awam, masyarakat sivil dan institusi parlimen.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada Jun 2023, Kementerian Belia dan Sukan melalui Jabatan Belia dan Sukan Negara telah melancarkan semula Program Rakan Muda dengan memberikan nafas baharu meliputi 10 gaya hidup terkini seperti berikut:

- i. Rakan Aktif;
- ii. Rakan Bumi;
- iii. Rakan Demokrasi;
- iv. Rakan Digital;
- v. Rakan Ekspresi;
- vi. Rakan Litar;
- vii. Rakan Mahir;
- viii. Rakan Muzik;
- ix. Rakan Niaga; dan
- x. Rakan Prihatin.

Sejak dilancarkan, program ini telah menarik penyertaan lebih satu juta belia dari seluruh negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN KALAM BIN SALAN
[SABAK BERNAM]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

YB TUAN KALAM BIN SALAN [SABAK BERNAM] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan tatakelola bagi merangka Akta Kebebasan Maklumat. Sejauh mana kajian Kerajaan terhadap pengalaman dan pendekatan negara lain dalam hal ini. Bagaimana ia bersesuaian dalam konteks Malaysia khususnya dalam menjamin keseimbangan privasi individu, keselamatan negara dan akses awam.

JAWAPAN

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan Perpaduan berpegang pada prinsip bahawa setiap rakyat Malaysia harus diberikan hak untuk mencari, menerima dan memberikan maklumat melalui apa-apa jua medium atau platform.
2. Sebagaimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum, pada tahun 1999, Malaysia telah mengiktiraf Prinsip Kebebasan Maklumat Komanwel yang telah dicadangkan dan dipersetujui semasa Mesyuarat Ketua-Ketua Negara Komanwel (CHOGM) di Durban, Afrika.
3. Walau bagaimanapun, semenjak komitmen ini diiktiraf pada peringkat antarabangsa, masih tiada peruntukan undang-undang di Malaysia di peringkat Persekutuan yang menerangkan atau memberikan secara jelas hak kebebasan maklumat kepada orang awam.
4. Dalam mengorak langkah ke hadapan bagi memastikan komitmen Kerajaan ini dipenuhi, baru-baru ini, pada 14 September 2023, Mesyuarat Jawatankuasa Khas Kabinet Tata Kelola Nasional (JKKTN) yang dipengerusikan oleh YAB Perdana Menteri telah bersetuju secara prinsip terhadap cadangan penggubalan Akta Kebebasan Maklumat di peringkat Persekutuan dengan mewujudkan parameter serta garis panduan jelas bagi memberi akses kepada orang awam untuk mendapatkan maklumat daripada badan awam dan Kerajaan.
5. Selaras dengan itu, Kerajaan juga bersetuju supaya Akta Rahsia Rasmi 1972 [*Akta 88*] dipinda dengan sewajarnya supaya kedua-duanya saling melengkapi.

6. Langkah ini diambil bagi memastikan penyampaian perkhidmatan awam dapat dipertingkatkan dan memastikan orang awam mendapat akses kepada maklumat sahii secara lebih terbuka dan telus daripada pihak Kerajaan, dan perkara ini akan secara tidak langsung membantu rakyat untuk terlibat dalam proses pembentukan dasar negara.

7. Keputusan Kerajaan ini juga berdasarkan hasil dapatan daripada 23 sesi libat urus yang telah diadakan oleh Bahagian Hal Ehwal Undang-Undang, Jabatan Perdana Menteri (BHEUU, JPM) bersama Agensi Kerajaan, badan bukan Kerajaan (NGO), pertubuhan masyarakat sivil (CSO) yang diterajui oleh *Centre of Independent Journalism* (CIJ), ahli akademik dan beberapa Pejabat Pesuruhjaya Maklumat dari luar negara.

8. BHEUU, JPM akan mengadakan sesi libat urus serta soalan selidik lanjutan melibatkan pelbagai pemegang taruh dan pihak-pihak berkepentingan seperti Kementerian/ Jabatan/ Agensi Kerajaan di peringkat Persekutuan/ negeri/ pihak berkuasa tempatan, NGO, CSO, ahli-ahli akademik serta penglibatan pesuruhjaya maklumat daripada negara lain bagi mendapatkan pandangan serta maklum balas berkenaan penetapan parameter, skop yang diliputi, cabaran pelaksanaan dan pindaan kepada Akta atau perundangan yang bercanggah dengan konsep kebebasan maklumat yang ingin dilaksanakan, sesuai dengan acuan tersendiri di Malaysia.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : DR. HAJAH HALIMAH ALI [KAPAR]

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

YB DR. HAJAH HALIMAH ALI [KAPAR] minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan :-

- (a) bagaimanakah Kerajaan mengawal sebelum memberi Kelulusan Merancang (KM) untuk projek perumahan yang terletak di kawasan yang dikelilingi kilang-kilang terutama zon perindustrian berat seperti di Kapar dan pihak manakah yang bertanggungjawab untuk memastikan infrastruktur sempurna; dan
- (b) bagaimana Kerajaan mengatasi isu melibatkan projek lama yang mengalami natijah infrastruktur yang tidak menampung keperluan pembangunan bercampur sebegini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, bagi sesuatu cadangan projek perumahan yang terletak di kawasan perindustrian seperti di Kapar, pemaju melalui perunding yang dilantik perlu memastikan perkara-perkara berikut sebelum sesuatu kelulusan Kebenaran Merancang (KM) diberikan iaitu:

- i. menyemak dari segi *zoning* dan kelas kegunaan tanah berdasarkan Rancangan Tempatan (RT) Majlis Perbandaran Klang 2035;

SOALAN NO : 40

- ii. mendapatkan ulasan daripada Jabatan Alam Sekitar (JAS) berkaitan keperluan zon penampungan dan langkah mitigasi bagi kawasan perumahan yang berdekatan dengan zon perindustrian berat yang perlu dipatuhi oleh pemaju semasa pembinaan perumahan tersebut, di samping ulasan tambahan daripada Agensi/ Jabatan Teknikal lain yang berkaitan; dan
- iii. Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) pula perlu memastikan infrastruktur dan kemudahan utiliti disediakan sepertimana yang telah diluluskan.

Bagi mengatasi isu infrastruktur projek lama yang terkesan dan tidak mampu menampung keperluan pembangunan bercampur baharu, PBT mempunyai tabung penyenggaraan atau peruntukan yang boleh digunakan untuk mengatasi isu-isu berkaitan dengan infrastruktur yang diperlukan. Di bawah peruntukan Seksyen 132, Akta Jalan, Parit dan Bangunan 1974 [Akta 133], PBT boleh menubuhkan Kumpulan Wang Perkhidmatan Kemajuan yang dapat digunakan bagi mencantik, membina atau menyusun atur sesuatu jalan, parit, pembentung, salur atau alur air di kawasan pentadbiran PBT.

Selain itu, Seksyen 32, Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 [Akta 172] juga memperuntukkan PBT boleh mengenakan Caj Pemajuan bagi mana-mana permohonan yang mempunyai perbezaan *zoning* serta perubahan penggunaan, ketumpatan, luas lantai dan densiti yang telah ditetapkan di dalam RT yang telah diwartakan. Hasil kutipan caj pemajuan ini juga boleh dimanfaatkan untuk membiayai aktiviti pembangunan awam termasuk penyediaan dan penyelenggaraan kemudahan yang memberi faedah kepada masyarakat.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : DATO' HAJAH SITI ZAILAH BINTI MOHD YUSOFF [RANTAU PANJANG]
TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' HAJAH SITI ZAILAH BINTI MOHD YUSOFF [RANTAU PANJANG] minta **MENTERI PERDAGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA HIDUP** menyatakan usaha terkini Kerajaan dalam menangani kos sara hidup rakyat yang semakin meningkat dan ianya telah membuktikan Majlis Tindakan Sara Hidup Negara telah gagal menjalankan fungsinya untuk membela nasib rakyat.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Tahap kenaikan harga barang dicerminkan melalui kadar inflasi negara. Kadar inflasi negara diukur melalui Indeks Harga Pengguna (IHP). IHP mengukur purata perubahan harga sesuatu barangan dan perkhidmatan dalam satu tempoh masa tertentu. Pada 22 September 2023, Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) telah melaporkan kadar inflasi terkini iaitu 2.0 peratus bagi bulan Ogos 2023, berkadaran sama seperti pada bulan Julai 2023.

Kadar inflasi dilihat semakin mereda menggambarkan kadar peningkatan harga barang dan perkhidmatan yang lebih perlahan. Ianya juga dapat dilihat melalui mata indeks IHP pada Ogos 2023 yang meningkat kepada 130.8, berbanding 128.2 yang direkodkan pada Ogos 2022. Walaupun masih terdapat kenaikan harga, usaha Kerajaan telah berjaya mengekang kenaikan harga yang melampau.

Di samping itu, adalah menjadi komitmen berterusan Kerajaan untuk menangani isu kos sara hidup. Langkah-langkah semasa yang dilaksanakan oleh Kerajaan ialah:

(a) INISIATIF PAYUNG RAHMAH:

- (i) **Menu RAHMAH:** Pelaksanaan inisiatif ini secara tidak langsung telah membantu dalam meredakan inflasi bagi kumpulan Makanan di luar rumah daripada terus meningkat lebih tinggi. Sehingga **31 Ogos 2023**, sebanyak **2,849 restoran dan kedai makan** secara sukarela telah sama-sama berganding bahu dalam *Private Driven Initiative* ini menawarkan Menu Rahmah yang merupakan hidangan makanan seimbang mengandungi protein, serat sayur-sayuran dan karbohidrat yang dijual pada harga RM5.00 ke bawah.

- (ii) **Bakul RAHMAH:** Setakat **31 Ogos 2023**, sebanyak **91,682** Bakul RAHMAH diedarkan ke seluruh negara (CSR mengikut korporat).
- (iii) **Jualan RAHMAH:** 33 pasar raya besar, kedai berangkai dan pengeluar mengambil bahagian dan telah dilaksanakan di 1,945 lokasi kawasan penempatan atau kawasan tumpuan B40. Jualan Rahmah juga turut menawarkan Beras Putih Import (BPI) dengan harga yang lebih rendah. Harga yang ditawarkan tidak melebihi RM15.00 bagi 5 kilogram dan tidak melebihi RM30.00 bagi 10 kilogram. Sejumlah RM34 juta diperuntukkan bagi menawarkan 2.88 juta kampak beras sehingga Disember 2023.

Ini adalah sebahagian daripada intervensi tambahan untuk meningkatkan bekalan BPI seperti yang diumumkan oleh Kementerian Pertanian Dan Keterjaminan Makanan (KPKM) pada 2 Oktober 2023. Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA) dan Lembaga Pertubuhan Peladang (LPP) akan bertindak sebagai agensi pengedar Beras Putih Tempatan (BPT) terutama bagi kawasan pinggir bandar dan luar bandar. Harga BPI di Sabah dan Sarawak juga akan ditanggung oleh Kerajaan mulai 5 Oktober 2023 bagi membolehkan BPI diperolehi dengan harga runcit RM31 bagi setiap 10kg.

- (iv) **Pakej RAHMAH:** Berkembang secara sendiri dan tidak bergantung semata-mata kepada pelaksanaan Jualan RAHMAH (Hotel RAHMAH, Auto RAHMAH, Insuran dan Takaful RAHMAH dan sebagainya. Pakej 5G RAHMAH turut dilaksanakan dengan tawaran telefon pintar 5G dan plan data kepada seluruh rakyat Malaysia berkuat kuasa 31 Ogos 2023 di bawah seliaan Kementerian Komunikasi dan Digital.

- (v) **Simen RAHMAH** melalui kerjasama Persatuan Simen dan Konkrit Malaysia (C&CA) yang menawarkan satu juta tan metrik simen pukal dengan penurunan harga RM120 setan metrik kepada RM290 untuk pemaju rumah mampu milik swasta di bawah seliaan Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) dalam usaha menurunkan harga jualan rumah. Memberi manfaat kepada isi rumah berpendapatan rendah untuk memiliki rumah di bawah RM300,000.

Inisiatif Payung RAHMAH terus berkembang mengikut keperluan semasa antaranya:

- (i) **Bazar Ramadan RAHMAH:** Semasa Bulan Ramadan, Bazar Ramadhan RAHMAH telah diadakan di seluruh negara di mana 30% dari gerai di Bazar Ramadan menawarkan Menu RAHMAH dengan hidangan berbuka puasa yang dijual pada harga RM5.00 ke bawah. Inisiatif ini juga telah dapat meringan beban rakyat sekali gus meningkatkan kuasa beli pengguna.
- (ii) **Kad Insentif Menu RAHMAH:** Pengenalan Kad Insentif Menu RAHMAH yang dilaksanakan melalui kerjasama beberapa pasaraya utama.
- (iii) **Jualan RAHMAH Bergerak:** Dilaksanakan melalui kerjasama beberapa pemain utama seperti MyGrocer dan Perbadanan Kemajuan Pertanian Selangor (PKPS).

(b) **HARGA KAWALAN BARANG BERSUBSIDI DAN TIDAK BERSUBSIDI**

- (i) Kerajaan turut melaksanakan harga maksimum beberapa barangan keperluan utama seperti RON95, Diesel Bersubsidi, LPG kegunaan domestik, gula pasir putih, tepung gandum kegunaan am, minyak masak bersubsidi polibeg 1kg, minyak kemasan botol dan beberapa lagi barang keperluan lain. Harga RON97 telah stabil sejak Kerajaan Perpaduan mengambil alih walaupun harga itu ditentukan berdasarkan formula *Automatic Pricing Mechanism* (APM) pada setiap minggu.

(c) **HARGA KAWALAN SILING BERGERAK MINYAK MASAK BOTOL**

- (i) Penetapan harga siling bagi minyak masak sawit kemasan botol juga diteruskan. Ini bagi menstabilkan permintaan dan harga minyak masak sawit kemasan botol 1kg, 2kg, 3kg dan 5kg;

(d) **PROGRAM PENYERAGAMAN HARGA (PPH)**

- (i) Program ini memastikan tujuh (7) barangan keperluan asas (beras putih, gula, minyak masak 1kg, tepung gandum, LPG, petrol RON95 & diesel) sampai kepada rakyat di kawasan pedalaman Semenanjung, Sabah, dan Sarawak dengan harga terkawal yang sama sebagai kawasan bandar. Melalui program ini, Kerajaan memberi subsidi kepada syarikat pengangkutan supaya semua orang dapat menikmati pembelian barangan ini pada harga yang sama.

Berdasarkan statistik rasmi mengenai IHP dan program yang telah dijalankan adalah jelas bahawa Kerajaan telah melaksanakan usaha untuk mengawal kenaikan harga barangan yang berkesan. Dari semasa ke semasa Kerajaan akan mengumumkan dan menghebahkan program bantuan tambahan bagi membantu golongan terkesan dengan peningkatan kos sara hidup.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : TUAN HASSAN BIN ABDUL KARIM
[PASIR GUDANG]
TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN HASSAN BIN ABDUL KARIM [PASIR GUDANG] minta
MENTERI PERDAGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA HIDUP
menyatakan adakah program Payung Rahmah dan Jualan Rahmah
berjaya mengurangkan masalah kenaikan kos sara hidup sekarang ini.

JAWAPAN

Yang di-Pertua,

Program Payung RAHMAH ini telah mula dilaksanakan oleh KPDM sejak 11 Januari 2023 yang lalu. Ianya telah berkembang dan mendapat sambutan yang sangat menggalakkan di kalangan rakyat di seluruh negara. Program-program Payung Rahmah yang telah dan sedang dijalankan oleh Kerajaan adalah seperti berikut:

- (i) **Menu RAHMAH dan Menu Siswa RAHMAH** adalah inisiatif yang menawarkan harga makanan tengah hari atau makan malam pada kadar tidak melebihi RM5.00 bagi satu hidangan lengkap untuk membantu golongan kurang berkemampuan, golongan bekerja dan pelajar mendapatkan makanan yang seimbang dan selamat. Penyertaan pengusaha dalam inisiatif tersebut digerakkan sendiri oleh pengusaha secara sukarela. Sehingga 30 September 2023, terdapat 2,849 pengusaha telah berdaftar sebagai pengusaha Menu RAHMAH di seluruh negara.
- (ii) **Jualan RAHMAH** pula berkonsepkan jualan barang keperluan harian melibatkan peruncit yang mensasarkan kawasan penempatan atau kawasan tumpuan B40 di seluruh 222 kawasan Parlimen dan 640 Dewan Undangan Negeri (DUN) dengan penurunan harga sebanyak 10% hingga 30% berbanding harga pasaran. Inisiatif ini dijalankan melalui 3 kaedah iaitu secara dalam premis, luar premis/ terbuka dan secara bergerak (#kedaicarirakyat). Sehingga 30 September 2023, sebanyak 2,230 lokasi Jualan RAHMAH telah diadakan di seluruh negara dan menerima kehadiran lebih 3.5 juta pelanggan.
- (iii) **Pakej RAHMAH** adalah pakej kombinasi barang dan/atau perkhidmatan dengan pengurangan harga sekurang-kurangnya 30% (atau lebih) berbanding harga *Retail Selling Price* (RSP) tidak kurang daripada 3 item dalam satu pakej. Sehingga 30 September 2023, sebanyak 10 rakan strategik telah melaksanakan Pakej RAHMAH dalam pelbagai sektor

seperti perhotelan, fisioterapi, farmasi, barang kelengkapan rumah, optik, insurans, takaful, pendidikan dan pengangkutan.

- (iv) **Bakul RAHMAH** pula adalah sumbangan berbentuk bakul makanan (keperluan harian) yang terdiri daripada beras, gula, minyak masak, tepung, susu pekat, mihun dan telur yang akan disumbangkan oleh rakan strategik kepada kumpulan sasar pada setiap bulan dilaksanakan secara program Tanggungjawab Sosial Korporat (CSR) oleh Penyumbang Utama. Sehingga 30 September 2023, sebanyak 93,982 Bakul RAHMAH telah diedarkan di seluruh negara.

Pelaksanaan inisiatif-inisiatif di bawah Program Payung RAHMAH ini telah banyak membantu rakyat menangani isu kenaikan kos sara hidup yang dihadapi oleh rakyat pada ketika ini. Misalnya, Inisiatif Menu RAHMAH telah membantu pengguna yang kurang berkemampuan untuk mendapatkan makanan di luar. Ini dibuktikan melalui penurunan Indeks Harga Pengguna (IHP) dari 9.3% pada Januari 2023 kepada 6.2% pada Julai 2023 bagi subkumpulan makanan di luar rumah sejak inisiatif ini diperkenalkan.

Berdasarkan semua pelaksanaan inisiatif-inisiatif di bawah Program Payung RAHMAH ini, kaedah yang diperkenalkan oleh KPDN ini dapat membantu rakyat dan meringankan beban mereka dalam menangani isu kos sara hidup di Malaysia.

Bagi memastikan inisiatif-inisiatif di bawah Payung Rahmah kekal relevan dengan kehendak rakyat, KPDN sedang melaksanakan Kajian Impak Program Payung RAHMAH selama tiga (3) bulan bermula 1 September 2023 hingga 30 November 2023 bagi melihat keberkesanan dan kemampanan Program Payung RAHMAH ini. Hasil dapatan daripada Kajian Impak ini akan digunakan untuk menambahbaik usaha-usaha Kerajaan membantu rakyat menangani isu kenaikan kos sara hidup secara berkesan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN MOHAMAD SHAFIZAN HAJI
KEPLI [BATANG LUPAR]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

TUAN MOHAMAD SHAFIZAN HAJI KEPLI [BATANG LUPAR] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan sejauh manakah pencapaian Kerajaan Perpaduan dalam mengembalikan hak-hak Sarawak seperti yang termaktub di bawah Perjanjian Malaysia 1963.

JAWAPAN

**YB DATUK ARMIZAN BIN MOHD ALI
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL SABAH, SARAWAK DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, isu-isu berkaitan pelaksanaan Perjanjian Malaysia 1963 (MA63) merupakan antara agenda yang diberikan penekanan utama oleh Kerajaan Perpaduan di bawah pentadbiran YAB Perdana Menteri Kesepuluh (PMX) untuk diselesaikan dengan segera. Komitmen Kerajaan tersebut diterjemahkan melalui penubuhan platform perundingan khas iaitu Majlis Tindakan Pelaksanaan Perjanjian Malaysia 1963 (MTPMA63) yang dipengerusikan oleh YAB Perdana Menteri bagi merencana dan memantau tindakan berhubung pelaksanaan Perjanjian Malaysia 1963 (MA63).

2. Sehubungan dengan itu, Kerajaan Persekutuan telah memutuskan supaya platform perundingan mengenai MA63 diteruskan dan ditambahbaik kepada Majlis Tindakan Pelaksanaan Perjanjian Malaysia 1963 (MTPMA63) yang dipengerusikan sendiri oleh YAB Perdana Menteri. Selain itu, Jawatankuasa Teknikal yang dipengerusikan oleh YAB Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Perlindungan dan Komoditi serta Jawatankuasa Penyelarasan yang dipengerusikan oleh saya sendiri telah turut ditubuhkan di bawah MTPMA63.

3. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, perbincangan mengenai Perkara/Tuntutan Asas MA63 masih diteruskan khususnya yang melibatkan Negeri Sarawak. Status kemajuan terkini bagi perbincangan tersebut di bawah pentadbiran Kerajaan Perpaduan adalah seperti berikut:

i. Selesai Sepenuhnya

- a. Pengiktirafan Jabatan Kerja Raya (JKR) dan Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) Negeri Sabah dan Negeri Sarawak sebagai Jabatan Teknik di bawah Arahan Perbendaharaan 182 (AP182);
- b. Pentadbiran badan kehakiman di Sabah dan Sarawak;
- c. Pindaan Akta Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN) 1995 [Akta 533] bagi melantik Wakil Kerajaan Negeri Sarawak Sebagai Anggota Tetap Lembaga Hasil Dalam Negeri; dan
- d. Penyediaan Garis Panduan Penyerahan Semula Tanah Direzabkan bagi maksud Persekutuan di Negeri Sabah dan Negeri Sarawak.

ii. Selesai Sebahagian/Interim

- a. Kajian Semula Pemberian Khas bagi Negeri Sabah dan Sarawak di bawah Perkara 112D (RM300 juta).

iii. Telah Mempunyai Keputusan Dasar

- a. Pemberian kuasa (*empowerment*) mengenai alam sekitar;
- b. Tenaga buruh di Negeri Sabah dan Sarawak; dan
- c. Kuasa Mengenai Pelantikan Pesuruhjaya Kehakiman (Pindaan Perlembagaan Persekutuan).

iv. Dalam Perbincangan

- a. Royalti minyak dan pembayaran tunai petroleum;
- b. Mineral minyak dan medan minyak;
- c. Akta Laut Wilayah 2012 [Akta 750];
- d. Hak negeri ke atas pelantar benua;
- e. Obligasi kewangan Persekutuan di bawah Senarai III, Senarai Bersama, Jadual Kesembilan Perlembagaan Persekutuan;
- f. Duti setem dikenakan ke atas instrumen pemindahan, caj, menyewakan tanah di bawah Ordinan Tanah Sabah (Bab 68) dan Kanun Tanah Sarawak (Bab 81);
- g. Pertambahan perjawatan perkhidmatan awam Negeri Sabah dan Sarawak di bawah Perkara 112 Perlembagaan Persekutuan;
- h. Borneonisasi perkhidmatan awam Persekutuan di Negeri Sabah dan Sarawak;
- i. Pembangunan Sempadan Sabah-Sarawak-Kalimantan;
- j. Pertambahan bilangan Ahli Dewan Rakyat dari Negeri Sabah dan Sarawak di Dewan Rakyat;
- k. Cadangan Pindaan Perkara 95B Perlembagaan Persekutuan mengenai ubah suaian bagi Negeri Sabah dan Sarawak mengenai pembahagian kuasa perundangan; dan
- l. Cadangan pindaan item 25A (Pelancongan) dalam Senarai I (Persekutuan), Jadual Kesembilan, Perlembagaan Persekutuan kepada Senarai III (Bersama), Jadual Kesembilan Perlembagaan Persekutuan.

4. Di samping itu, Kerajaan Persekutuan juga telah menerima sebanyak tiga (3) lagi isu baharu untuk dibincangkan iaitu:

- a. Isu kesihatan;
- b. Isu pendidikan; dan
- c. Penukaran Status Pelabuhan Bintulu dari Pelabuhan Persekutuan ke Pelabuhan Negeri.

Isu-isu tersebut telah pun dibentangkan oleh Kerajaan Negeri Sabah dan Sarawak pada Mesyuarat Jawatankuasa Teknikal di Bawah MTPMA63 yang telah diadakan pada 18 Julai 2023 yang lalu.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Mesyuarat Penyelarasan MA63 Mengenai Isu Pembangunan Pendidikan dan Kesihatan di Negeri Sabah dan Sarawak yang dipengerusikan secara bersama oleh saya, YB Menteri Pendidikan dan YB Menteri Kesihatan telah diadakan pada 28 Ogos 2023 yang lalu. Mesyuarat tersebut antara lain telah mencadangkan penubuhan Jawatankuasa Tindakan Bersama Pembangunan Pendidikan dan Jawatankuasa Tindakan Bersama Pembangunan Kesihatan melibatkan kedua-dua negeri tersebut.

Manakala bagi isu penukaran status Pelabuhan Bintulu, saya juga difahamkan bahawa platform perundingan khas melibatkan Kementerian Pengangkutan dan Kerajaan Negeri Sarawak juga telah ditubuhkan bagi meneliti perkara ini.

5. Tempoh masa bagi penyelesaian setiap perkara/tuntutan adalah tertakluk kepada proses perundangan yang berkaitan. Selain itu, tahap kesediaan Kerajaan Negeri Sarawak dari sudut operasi, sumber manusia, kewangan juga merupakan aspek yang perlu diambil kira sebelum suatu perkara/tuntutan asal MA63 dapat diselesaikan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : DATUK ALI ANAK BIJU [SARATOK]

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

YB DATUK ALI ANAK BIJU [SARATOK] minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan inisiatif yang diambil untuk mengurangkan jumlah setinggan dengan membina lebih banyak rumah mampu milik di bandar-bandar utama di Sarawak. Adakah permintaan untuk rumah mampu milik jauh lebih banyak berbanding dengan kemampuan Kerajaan membina rumah mampu milik yang baru. Berapakah jumlah keseluruhan permintaan di seluruh Sarawak.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, Kerajaan Negeri Sarawak telah mensasarkan penyediaan sebanyak 1,549 unit Rumah Mampu Milik (RMM) di sepanjang pelaksanaan Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12). Bagi membantu golongan B40, terdapat dua (2) program yang dilaksanakan oleh Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) di Sarawak iaitu:

(1) Program Perumahan Rakyat (PPR)

KPKT membina PPR bagi memenuhi keperluan rakyat B40. Terdapat sebanyak 12 projek yang merangkumi 4,791 unit rumah telah siap dibina, satu (1) projek sedang dalam pembinaan yang merangkumi 461 unit rumah serta satu (1) projek dengan 200 unit dalam perancangan di seluruh Sarawak.

(2) Program Rumah Mesra Rakyat (RMR)

Program ini dilaksanakan oleh Syarikat Perumahan Negara Berhad (SPNB) dan mampu memberi manfaat kepada golongan B40 yang mempunyai tanah sendiri atau tanah milik ahli keluarga yang diberi kebenaran. Sehingga kini, terdapat 2,217 unit RMR telah siap dibina dan 95 unit dalam pembinaan.

Secara keseluruhan, terdapat 7,008 unit rumah telah siap dibina yang telah memberikan manfaat kepada lebih kurang 28,000 orang penghuni. KPKT akan meneruskan kerjasama dengan Kerajaan Negeri Sarawak untuk meningkatkan akses rakyat kepada perumahan yang berkualiti dan mampu dimiliki. Bagi pembinaan RMM oleh pemaju swasta pula, sebanyak 27,308 unit RMM telah disasarkan sepanjang RMKe-12 di Sarawak.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : DATO' SRI ISMAIL SABRI BIN YAAKOB
[BERA]
TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' SRI ISMAIL SABRI BIN YAAKOB [BERA] minta **MENTERI PERDAGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA HIDUP** menyatakan usaha yang sedang dilaksanakan oleh Kementerian bagi mengawal peningkatan kos sara hidup rakyat. Apakah status terkini Dasar Ekonomi Rahmah yang dijangka dibentangkan pada bulan ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kenaikan harga sesuatu barang dipengaruhi oleh faktor-faktor ekonomi seperti permintaan dan penawaran, faktor-faktor global seperti kenaikan harga input barangan yang diimport serta pergerakan nilai matawang.

Namun begitu, Kerajaan telah mengambil langkah-langkah yang perlu untuk mengawal kenaikan harga barang dengan mengadakan Skim Harga Maksimum Musim Perayaan dengan tujuan menetapkan harga maksimum untuk barangan keperluan bagi tempoh masa tertentu. Perayaan tersebut terdiri daripada Hari Raya Puasa, Tahun Baru Cina, Pesta Kaamatan, Hari Gawai, Deepavali dan Krismas.

Kerajaan turut melaksanakan Penentuan Harga Maksimum bagi Ayam dan Telur Ayam dengan menetapkan harga maksimum bagi memberikan kestabilan harga kepada kedua-dua item penyumbang sumber protein utama penduduk Negara ini.

Kementerian turut memperkenalkan Menu Rahmah di mana inisiatif peniaga-peniaga membantu kerajaan dengan menjual makanan tengah hari yang lengkap pada harga RM5.00 dan ke bawah. Menu Rahmah adalah hidangan seimbang merangkumi nasi, satu pilihan protein iaitu ayam atau ikan dan sayuran yang ditawarkan untuk membantu golongan yang terkesan dengan kenaikan kos sara hidup ketika ini.

Kerajaan juga masih meneruskan pemberian subsidi kepada Minyak Masak Paket 1 kg dimana pengguna dapat membelinya dengan harga RM2.50 sepaket. Disamping itu, Kerajaan terus membantu masyarakat dengan menetapkan harga siling bagi Minyak Masak Kelapa Sawit Tulen Kemasan Botol pada harga RM6.90(1kg), RM13.30(2kg), RM19.60(3kg) dan RM30.90(5kg) bermula Februari 2023.

Kementerian akan terus sentiasa bekerjasama rapat dengan kementerian lain terutamanya Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan (KPKM) dalam memastikan pengeluaran dan bekalan makanan dan barang keperluan pada harga yang stabil.

Libat urus berterusan dengan industri, pengeluar, pengimport, pemborong, peruncit, persatuan pengguna dan lain-lain pihak berkaitan, tetap dijalankan dari semasa ke semasa bagi mendapatkan input-input berkaitan kenaikan kos pengeluaran dan harga jualan.

Kerajaan juga memberikan subsidi kepada barangan keperluan asas seperti ayam, telur ayam, minyak masak paket, LPG, petrol dan lain-lain barangan bagi memastikan rakyat negara ini akan menikmati barangan keperluan ini pada harga munasabah.

Kementerian mengambil maklum akan Majlis Peluncuran 'Ekonomi MADANI: Memperkasa Rakyat' oleh YAB Perdana Menteri pada 27 Julai 2023 yang lalu. Sehubungan itu, berkaitan Dasar Ekonomi RAHMAH yang telah diumumkan sebelum ini, KPDN berpandangan untuk terus menyokong hasrat Kerajaan dalam melaksanakan 'Ekonomi MADANI: Memperkasa Rakyat' agar ianya selari dengan agenda Kerajaan dalam menangani isu kos sara hidup.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK WIRA HAJAH MAS ERMIEYATI BINTI
SAMSUDIN [MASJID TANAH]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

**DATUK WIRA HAJAH MAS ERMIEYATI BINTI SAMSUDIN [MASJID
TANAH]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan sejauh manakah
sasaran untuk berada di tangga ke-25 teratas dunia dalam Indeks
Persepsi Rasuah (CPI) mampu dicapai memandangkan kes DNNA baru-
baru ini yang melibatkan kes berprofil tinggi yang bukan sahaja bukan
sahaja dipertikai rakyat Malaysia tetapi turut menimbulkan
ketidakpercayaan masyarakat dunia.

JAWAPAN

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, melalui Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ke-12 (KSP RMKe-12), Kerajaan telah menetapkan sasaran kedudukan Malaysia pada kedudukan ke-25 dalam Indeks Persepsi Rasuah (CPI) bagi tempoh 10 tahun akan datang. Namun sasaran ini memerlukan iltizam dan komitmen melibatkan bukan sahaja pihak Kerajaan bahkan seluruh pihak dan rakyat untuk mencapai kedudukan tersebut.
2. CPI ini bukan sekadar melibatkan tangkapan dan pendakwaan rasuah malah ia turut melibatkan berkenaan pengukuhan demokrasi, keazaman politik, hak asasi manusia, daya saing ekonomi, penguatkuasaan serta amalan tatakelola baik yang memerlukan komitmen semua pihak.
3. Bagi menggerakkan usaha mencapai sasaran ini, Kerajaan pada bulan Ogos 2023 yang lalu telah bersetuju supaya usaha untuk meningkatkan CPI Malaysia dibincangkan dengan lebih lanjut secara bersama. Sehubungan itu, satu pasukan khas yang diselaraskan oleh Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) akan ditubuhkan bagi membincangkan langkah-langkah pelaksanaan untuk meningkatkan CPI Malaysia.
4. Selain itu, pencapaian inisiatif-inisiatif memerangi rasuah yang digariskan dalam Pelan Anti Rasuah Nasional 2019-2023 ("NACP") adalah juga penting dalam mencapai sasaran tersebut. Sehingga Suku Tahun Kedua Tahun 2023, sebanyak 68 inisiatif dari 111 inisiatif NACP telah berjaya dilaksanakan. Jumlah ini bersamaan dengan 61% penyediaan keseluruhan. Kerajaan dengan usaha sama Ketua Agensi Peneraju optimis dalam melaksanakan inisiatif NACP dan menjangkakan pencapaian sebanyak 91% inisiatif menjelang Disember 2023.

5. Melangkah ke hadapan, Jawatankuasa Khas Kabinet Tata Kelola Nasional (JKKTN) pada 6 Julai 2023 yang dipengerusikan oleh YAB Perdana Menteri telah bersetuju dengan pembangunan Strategi Pembanterasannya Rasuah Nasional (*National Anti-Corruption Strategies – NACS*) sebagai kesinambungan kepada pelaksanaan NACP yang akan berakhir pada tahun 2023 ini.

6. Justeru, sebanyak 10 inisiatif khususnya berkaitan pindaan Perlembagaan Persekutuan dan pengenalan kepada perundangan baharu, akan dinilai semula untuk pertimbangan dalam dokumen baharu NACS kelak mengikut kesesuaian, selaras dengan dasar semasa Kerajaan.

7. NACS yang kini sedang dibangunkan mengambil kira pelbagai aspek untuk dipertimbangkan dalam usaha memerangi rasuah secara komprehensif, termasuk menilai isu-isu yang menjadi trend di negara ini agar inisiatif atau strategi seterusnya dapat dilaksanakan secara berkesan. Pembangunan NACS ini juga akan mengambil kira dapatan penyelidikan dalam negara dan antarabangsa yang melibatkan pandangan pelbagai pihak serta pemegang taruh agar memperoleh dapatan yang lebih menyeluruh.

8. Usaha-usaha ini memerlukan keterlibatan, tanggungjawab serta komitmen semua pihak bagi memastikan hasrat Kerajaan untuk mencapai kedudukan dalam kalangan 25 tangga teratas dalam CPI dalam tempoh 10 tahun akan datang.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN
DEWAN RAKYAT, MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB TUAN ABDUL LATIFF BIN ABDUL
RAHMAN [KUALA KRAI]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

**TUAN ABDUL LATIFF BIN ABDUL RAHMAN [KUALA KRAI] minta
MENTERI KOMUNIKASI DAN DIGITAL menyatakan:**

- (a) apa status terkini projek JENDELA di dalam kawasan Parlimen Kuala Krai; dan
- (b) apakah penyelesaian terhadap isu capaian internet yang semakin lemah di Kuala Krai.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Menerusi inisiatif di bawah Pelan Jalinan Digital Negara (JENDELA) (2020-2025), usaha-usaha bagi menambah baik liputan jalur lebar sedang diperluaskan secara berperingkat termasuklah bagi pembinaan menara baharu, menaik taraf pemancar sedia ada serta pemasangan gentian optik ke premis-premis. Setakat suku ketiga tahun 2023 di Parlimen Kuala Krai, sebanyak tujuh buah daripada 31 buah menara telah siap dan beroperasi, sebanyak 181 daripada 183 buah stesen pemancar telah siap dinaik taraf serta 2,855 daripada 6,729 premis telah tersedia dengan sambungan gentian optik.

Kementerian Komunikasi dan Digital juga turut melaksanakan penyediaan infrastruktur jalur lebar menggunakan kaedah *Point of Presence* (PoP) hab gentian optik. Secara keseluruhannya, jumlah PoP di Kelantan adalah sebanyak 164. Daripada jumlah tersebut, sebanyak 35 PoP berada di kawasan berhampiran sekolah luar bandar di Parlimen Kuala Krai dengan empat PoP telah disiapkan.

Dalam usaha untuk perkhidmatan internet yang optimum, Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia (MCMC) menjalankan audit kualiti secara berkala di seluruh negara bagi memastikan pematuhan berterusan oleh syarikat pemberi perkhidmatan telekomunikasi (*telco*) terhadap Standard Mandatori Kualiti Perkhidmatan (MSQoS) yang telah ditetapkan. Standard Mandatori ini bertujuan untuk memastikan bahawa pengguna menerima tahap perkhidmatan memuaskan yang memenuhi standard minimum serta untuk melindungi dan meningkatkan hak-hak pengguna bagi mendapatkan perkhidmatan yang berkualiti. MCMC turut melakukan intervensi kepada aduan-aduan orang awam yang diterima bagi memastikan tindakan sewajarnya telah di ambil oleh pihak *telco*.

Arahan Suruhanjaya akan dikeluarkan terhadap mana-mana pihak *telco* yang gagal mematuhi Standard Mandatori. Pihak *telco* diwajibkan untuk mematuhi Arahan Suruhanjaya yang telah dikeluarkan dengan menambah baik kualiti perkhidmatan di kawasan yang terbabit.

Selanjutnya, MCMC akan menjalankan pemeriksaan sekali lagi untuk memastikan pematuhan dan penambahbaikan telah dilakukan oleh pihak telco. Penalti akan dikenakan kepada pihak *telco* sekiranya mereka gagal untuk menambah baik kualiti perkhidmatan.

Setakat 30 September 2023, SKMM telah selesai menjalankan audit kualiti di sembilan lokasi dalam Parlimen Kuala Krai. Hasil audit masih dalam proses analisis kecuali untuk lokasi di Taman KK Height yang mana terdapat *telco* yang telah gagal mematuhi Standard Mandatori. Secara keseluruhannya, pada tahun 2022, sebanyak 46 penalti yang berjumlah RM6,550,000 telah dikeluarkan kepada pihak *telco* yang gagal mematuhi Arahan Suruhanjaya yang telah dikeluarkan untuk beberapa lokasi seluruh Malaysia.

Maklum balas daripada orang awam yang mengalami isu kualiti perkhidmatan amatlah diperlukan bagi membolehkan tindakan selanjutnya boleh diambil. Sebarang aduan boleh disalurkan terus ke portal aduan SKMM menerusi pautan laman sesawang di <https://aduan.mcmc.gov.my>.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK WAN SAIFULRUDDIN BIN
WAN JAN [TASEK GELUGOR]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

YB DATUK WAN SAIFULRUDDIN BIN WAN JAN [TASEK GELUGOR] minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan perancangan Kerajaan untuk menambah bilangan rumah kos rendah, kos sederhana rendah, projek perumahan rakyat dan rumah mampu milik di Pulau Pinang untuk mengelakkan warga Pulau Pinang terpaksa berpindah dari kawasan pulau ke Seberang Perai dan Kedah.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, selaras dengan matlamat Dasar Perumahan Negara (2018 – 2025) untuk menyediakan perumahan yang inklusif, berkualiti, mampu dimiliki dan berdaya huni, Kerajaan sentiasa memberikan komitmen dalam menyediakan program perumahan mampu milik bagi meningkatkan kesejahteraan hidup rakyat. Ini adalah bagi memastikan setiap rakyat mempunyai tempat tinggal tanpa mengira sama ada secara pemilikan atau sewaan dengan konsep perumahan sebagai tempat tinggal (*shelter for all*). Di Pulau Pinang, sebanyak 53,438 unit Rumah Mampu Milik

(RMM) didasarkan pembinaannya sepanjang pelaksanaan Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12).

Bagi membantu golongan B40 dan M40, terdapat empat (4) program yang dilaksanakan oleh Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) di Pulau Pinang iaitu:

(1) Program Perumahan Rakyat (PPR)

KPKT membina PPR bagi memenuhi keperluan rakyat B40. Terdapat sebanyak enam (6) projek yang mana empat (4) projek dengan 999 unit rumah telah siap dibina dan dua (2) projek dengan 1,000 unit dalam perancangan di negeri Pulau Pinang.

Kerajaan Persekutuan telah meluluskan satu (1) projek PPR di Daerah Timur Laut, Pulau Pinang iaitu PPR Kota Giam, Jelutong. Cadangan komponen pembangunan PPR Kota Giam, Jelutong adalah melibatkan 500 unit rumah pangsa berbilang tingkat serta kemudahan asas seperti dewan, surau, tadika, taska, kedai dan gerai dan ia tertakluk kepada kelulusan Kementerian Ekonomi. Walau bagaimanapun, Mesyuarat Pra Makmal Pengurusan Nilai (*Value Assesment*, VA) bagi projek ini telah diadakan dan mendapati bahawa terdapat beberapa isu berbangkit di tapak yang memerlukan perbincangan dan perundingan semula oleh pihak Kementerian dengan Kerajaan Negeri Pulau Pinang.

(2) Program Rumah Mesra Rakyat (RMR)

Program ini dilaksanakan oleh Syarikat Perumahan Negara Berhad (SPNB) dan mampu memberi manfaat kepada golongan B40 yang mempunyai tanah sendiri atau tanah milik ahli keluarga yang diberi kebenaran. Sehingga kini, terdapat 587 unit RMR telah siap dibina dan 45 unit dalam pembinaan. Di kawasan pulau sahaja, terdapat 26 unit RMR telah siap dibina.

(3) Kediaman SPNB

Program ini dilaksanakan SPNB dan merupakan program perumahan mampu milik bagi golongan berpendapatan dalam kategori M40. Terkini di Pulau Pinang, sebanyak 404 unit Kediaman SPNB telah siap dibangunkan yang kesemuanya di kawasan pulau.

(4) Program Perumahan PR1MA

Program ini merupakan program RMM untuk golongan berpendapatan dalam kategori M40 yang dilaksanakan oleh Perbadanan PR1MA Malaysia (PR1MA). Di negeri Pulau Pinang, terdapat tiga (3) projek PR1MA dengan 3,867 unit yang mana satu (1) projek dengan 1,017 unit telah siap dibina dan dua (2) projek dengan 2,850 unit sedang dalam pembinaan. Di kawasan Parlimen Bukit Gelugor, PR1MA mempunyai dua (2) projek iaitu Residensi Bukit Gelugor Fasa 1 merangkumi 1,218 unit dan Residensi Bukit Gelugor Fasa 2 merangkumi 1,632 unit. Kedua-dua projek ini masih dalam peringkat pembinaan.

KPKT akan meneruskan kerjasama dengan Kerajaan Negeri untuk meningkatkan akses rakyat kepada perumahan yang berkualiti dan mampu dimiliki.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN SHAHARIZUKIRNAIN BIN ABD. KADIR
[SETIU]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN SHAHARIZUKIRNAIN BIN ABD. KADIR [SETIU] minta **MENTERI PERDAGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA HIDUP** menyatakan langkah tegas Kementerian terhadap peniaga-peniaga yang tidak mematuhi harga kawalan di pasaran dan sejauh mana Unit Risikan Perniagaan yang ditubuhkan mampu bertindak secara holistik meliputi seluruh negara.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Peniaga yang tidak mematuhi harga kawalan seperti menjual barangan melebihi harga maksimum atau gagal meletakkan tanda harga berwarna merah jambu boleh diambil tindakan kes di bawah bawah Akta Kawalan Harga dan Antipencatutan 2011. Mana-mana peniaga yang didapati bersalah boleh dikenakan hukuman penalti seperti berikut:

- (i) Kesalahan menjual barangan harga terkawal melebihi harga maksimum.
 - (a) Individu boleh didenda oleh mahkamah sehingga RM100,000 atau dipenjarakan tidak melebihi tiga tahun atau kedua-duanya atau dikompaun sehingga RM50,000; dan
 - (b) Syarikat boleh didenda sehingga RM500,000 atau dikompaun sehingga RM250,000.

- (ii) Kesalahan gagal meletakkan tanda harga berwarna merah jambu bagi barangan harga terkawal.
 - (a) Individu boleh didenda oleh mahkamah sehingga RM10,000 atau dikompaun sehingga RM5,000; dan
 - (b) Syarikat boleh didenda sehingga RM20,000 atau dikompaun sehingga RM10,000.

Tuan Yang di-Pertua,

Visi kepada penubuhan Unit Risikan Perniagaan di Bahagian Penguat Kuasa KPDN adalah menjadi sebuah unit khas yang menjalankan kajian dan perisikan bagi mengesan tanda awal sebelum berlakunya sesuatu isu perdagangan atau krisis dalam pasaran negara.

Hasil kajian dan maklumat risikan akan digunakan sebagai salah satu input maklumat kepada Kementerian untuk menentukan langkah-langkah pencegahan atau merancang strategi tindakan penguatkuasaan untuk dilaksanakan oleh KPDN di seluruh negara atau di negeri-negeri yang terlibat.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TAN SRI HAJI ABDUL HADI BIN
AWANG [MARANG]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023

SOALAN :

Minta **PERDANA MENTERI** menyatakan pendirian Kerajaan berhubung pengumuman peruntukan dan projek-projek negeri sewaktu kempen pilihan raya yang dilihat bertentangan janji reformasi.

JAWAPAN

**DIJAWAB OLEH YB DATUK ARMIZAN BIN MOHD ALI,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL SABAH, SARAWAK DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kelulusan peruntukan bagi pelaksanaan program/ projek yang diumumkan oleh YAB Perdana Menteri adalah merupakan program/ projek yang telah diteliti dan dirancang lebih awal dengan mengambil kira keperluan, keutamaan dan kemampuan kewangan semasa Kerajaan.
2. Projek-projek yang diluluskan adalah bersifat *people-centric* bagi memenuhi keperluan semasa dan selanjutnya memberi manfaat terus kepada rakyat. Projek-projek sebegini tidak terhad kepada kawasan-kawasan yang terlibat dengan kempen pilihan raya.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB DATO' VERDON BIN BAHANDA
[KUDAT]**

TARIKH : 21 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Minta **PERDANA MENTERI** menyatakan rancangan Kementerian untuk memudah cara bantuan kilat bagi mangsa bencana alam yang kehilangan tempat tinggal. Berapa jumlah bantuan yang telah disalurkan kepada Parlimen Kudat khusus untuk bencana alam yang berlaku sepanjang tahun 2023.

JAWAPAN

**MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL SABAH, SARAWAK DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Berdasarkan Arahan Majlis Keselamatan Negara (MKN) No. 20, Dasar dan Mekanisme Pengurusan Bencana Negara, kejadian bencana ditafsirkan sebagai suatu kejadian yang menyebabkan gangguan kepada aktiviti masyarakat dan urusan negara, melibatkan kehilangan nyawa, kerosakan harta benda, kerugian ekonomi dan kemusnahan alam sekitar yang melangkaui kemampuan masyarakat untuk mengatasinya dan memerlukan tindakan penggembelangan sumber yang ekstensif.
2. Setelah sesuatu bencana diisytiharkan oleh Jawatankuasa Pengurusan Bencana Pusat (JPBP) atau Jawatankuasa Pengurusan Bencana Negeri (JPBN) atau Jawatankuasa Pengurusan Bencana Daerah (JPBD) berdasarkan tafsiran bencana di dalam Arahan MKN No. 20, mangsa yang terlibat dengan bencana tersebut akan dipindahkan ke Pusat Pemindahan Sementara (PPS) dengan bantuan Polis Diraja Malaysia (PDRM), Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia (JBPM), Angkatan Pertahanan Awam Malaysia (APM) dan lain-lain agensi tindak balas yang terlibat.
3. Mangsa bencana yang berpindah ke PPS akan dibantu oleh petugas Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) dan ditempatkan di dalam khemah masing-masing dengan diberikan pelbagai jenis bantuan seperti makanan, minuman dan keperluan asas seperti tikar dan selimut.
4. Di samping itu, Ketua Isi Rumah mangsa bencana yang terjejas akan diberikan Bantuan Wang Ihsan setelah proses semakan dan pengesahan oleh Pejabat Pegawai Daerah selaku Pengerusi Jawatankuasa Pengurusan Bencana Daerah (JPBD) dan kelulusan oleh Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri selaku Pengerusi Jawatankuasa Pengurusan Bencana Negeri (JPBN).

5. Bagi memudahkan dan mempercepatkan proses pengagihan Bantuan Wang Ihsan oleh JPBD kepada mangsa bencana, Kerajaan Persekutuan melalui NADMA telah menyalurkan peruntukan bantuan bencana MTL 2022/2023 berjumlah **RM19 juta** kepada Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri Sabah selaku JPBN Sabah.
6. Berdasarkan laporan perbelanjaan oleh JPBN Sabah, sebanyak **RM3.664 juta** telah dibelanjakan daripada peruntukan RM19 juta yang telah disalurkan oleh NADMA bagi tujuan pemberian Bantuan Wang Ihsan kepada Ketua Isi Rumah mangsa bencana yang layak dan terjejas di negeri Sabah.
7. Daripada jumlah perbelanjaan tersebut, sebanyak **RM42 ribu** telah dibelanjakan bagi tujuan pemberian Bantuan Wang Ihsan kepada Ketua Isi Rumah mangsa bencana yang layak dan terjejas di daerah Kudat.
8. Selain daripada bantuan Kerajaan Persekutuan, semua Kerajaan Negeri turut disarankan untuk mengenalpasti bantuan-bantuan lain yang boleh disumbangkan oleh agensi-agensi peringkat negeri seperti lembaga zakat dan tajaan oleh badan-badan korporat untuk membantu meringankan beban mangsa bencana.

Sekian, terima kasih.